

CAR JE PREVZEL VRHOVNO POVELJSTVO. RIGI PRETI ZELO VELIKA NEVARNOST.

NEMŠKO BRODOVJE KONTROLIRA PRISTANIŠČE RIGE. — NEMCI BODO POSKUŠALI IZKRCATI NEKAJ ČET, KI SE BODO PRIDRUŽILE HINDENBURGOVI ARMADI. — PANIKA V PETROGRADU. — RUSKI CAR JE BRZOJAVIL PREDSEDNIKU FRANCOSE REPUBLIKE. — ITALIJANSKE BOJNE LADJE SO ODPLULE PRED DARDANELE. — ATENTAT NA EGIPTOV-SKEGA MINISTRA. — SITUACIJA V KAVKAZU.

Car je prevzel vrhovno poveljstvo.

Pariz, Francija, 7. septembra. Ruski car Nikolaj je sporočil predsedniku francoske republike. Poincareju, da je prevzel vrhovno poveljstvo ruske armade. Brzjavka je bila oddana 6. septembra v Carskojemu selu in se glasi:

S tem, da sem stopil na čelo svoje hrabre armade, želim, gospod predsednik iz vsega srca, da bi naše armade kmalo slavno zmagale. — Nikolaj.

Predsednik Poincare mu je odgovoril:

Odkar vem, da stojite vi na čelu svoje zmagovalne armade, sem zadržano prepričan, da bodo zavezniški končno zmagali. — V imenu Francije vam najpriskrbenje čestitam. — Poincare.

Panika v Petrogradu.

Berlin, Nemčija, 7. septembra. Vsi nemški zmagi pri Rigi, ki zavladajo v glavnem mestu Rusije panika. Tukajšnje časopise je došlo poročilo, da se po mestu vrše velike demonstracije in da bo najbrže izbruhnila revolucija, če Rusi takoj ne bodo začeli zmagovati, oziroma če se ne bodo začeli pogajati z Avstrijo in Nemčijo.

Po mestu krožijo govorice, da so ruske armade razkropljene, da so vse pozicije pri Rigi padle in da Nemci na celi Rigi pridirajo.

Proti večeru je izšlo rusko časopisje v posebnih izdajah in dementiralo vse tozadevne govorice. Dementom nikdo ne vrjame. Nekateri pravijo, da se car sploh ne bo podal na fronto, ampak da se bo preselil v notranjost Rusije.

Kovan denar izginil iz prometa.

Berlin, Nemčija, 7. septembra. Najboljši dokaz, da ne vladajo v glavnem mestu Rusije normalne razmere je to, da je izginil iz prometa skoraj ves kovan denar. — Zlatega denarja sploh ni mogoče dobiti.

Dunajsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 7. septembra. Avstrijsko vojno ministrstvo poroča:

Armada generala Boehm-Ermolija je premagala včeraj v bližini Podkamjena ruske čete. Ruske izgube so precejšnje. Sovražnika smo napadli na fronti, ki je bila dolga 40 kilometrov. Zavzeli smo grad Podkamjen in veliko drugih zelo važnih postojank. Bitka se je vršila cel dan in celo noč. Proti jutru se je začel sovražnik umikati; naši ga še vedno zasledujejo. Včeraj smo vjeli preko 300 (?) Rusov.

Ob besarabski meji so zapustili Rusi skoraj vse svoje postojanke. Armada generala Bothmera je odšla uspešno vse sovražniške napade. Pri reki Jasoldi se vrše manjši artilerijski spopadi. V Voloniji se ni ničesar posebnega pripetilo.

Uspehi pred Rigo.

Berlin, Nemčija, 7. septembra. Danes izdano uradno poročilo se glasi:

Armada generala Hindenburga je vjela včeraj preko 790 Rusov in zaplenila veliko vojnega materiala. — Vzhodno in jugovzhodno od Grodna so začeli Rusi koncentrirati svojo armado. Najbrže ne bo imela ta koncentracija posebnega uspeha, ker smo Rusom neprestano za petami. Armadi generala Gallwitzja se je na nekaterih mestih posrečilo prekoračiti reko Ros.

Armada bavarskega princa Leopolda operira pri Volkovisku in prav dobro napreduje.

Na jugovzhodnem bojišču se ni ničesar posebnega pripetilo.

Londonsko poročilo.

London, Anglija, 7. septembra. Poročilo, da je prevzel car Nikolaj vrhovno vodstvo ruske armade, ni povzročilo v tukajšnjih vojaških krogih posebne senzacije. V nekaterih se je zelo vzbudilo upanje, češ, da bi car gotovo ne hodil na fronto, če bi vedel, da bo njegova armada premagana.

Vojaški strokovnjaki pravijo, da bodo začeli sedaj Nemci operirati na morju. Najprej bodo zavzeli Rigo in izkrcali nekaj vojakov, ki bodo poskušali prodreti proti jugu in se združiti z armado generala Hindenburga. Riga se bo morala udati v teku nekaj dni. — Izpred Rige bo odplulo nemško brodovje pred Petrograd. Nemci sicer še niso prekoračili reke Dvne, ker se imajo boriti s silnimi težkočami. Rusi so namreč uničili vse mostove, ki vodijo preko te reke in desni breg podminirali.

Nemško brodovje kontrolira zaliv pred pristaniščem Rigo. Odločilna bitka se bo vršila v kratkem. Kdo bode zmagal, se dosedaj še ne da z gotovostjo trditi, lahko se pa reče, da bodo najbrže Nemci zmagovali.

Na ostalih frontah je položaj neizpremenjen.

Petrograjska vest.

Petrograd, Rusija, 7. septembra. Poročila, ki prihajajo s fronte, so zelo pomanjkljiva. Brezdvomno bo začel pridirati proti Rigi nemški general Hindenburg in ne bo odjenjal prej, dokler je ne bo zavzel. Pomagalo mu bo nemško brodovje, ki bo napadlo pristanišče z morske strani.

Zaenkrat je cilj zaveznikov dolga železniška črta, ki veže Rigo, Dvinsk, Volno, Lido, Sarni, Ravnino in Lvov. Če Nemci zavzamejo to železniško progo, se Rusi niti ganiti ne bodo mogli. Poročila ruskega generalnega štaba so zelo ugodna. Ljudje se samo čudijo, da ni v poročilih ničesar omenjenega o splošnem položaju, ampak samo o posameznih spopadih, ki se vrše za to ali ono postojanko.

Jugovzhodno od Grodna je začel sovražnik z novo ofenzivo. Rusi so pri Vilni parkrat navalili na sovražniške postojanke, pa so bili poginani v beg. Armada generala Mackensena prodira proti Pinsku. V Voloniji in vzhodnem delu Galicije je situacija za Ruse ugodna.

Situacija na Galipolisu

Berlin, Nemčija, 7. septembra. Pri Dardanelah vlada skoraj poln mir. Vse operacije se omejujejo samo na artilerijske spopade.

Turški generalni štab poroča: Sovražnik je obstreljeval v nedeljo naše postojanke pri Sed-il-Bahru. Naša artilerija mu je izborna odgovorila. Nekaj zavezniških bojnih ladij, ki so se tudi udeležile obstreljevanja, je bilo več ali manj poškodovanih. Proti večeru smo zavzeli več sovražniških strelnih jarkov.

Atensko poročilo.

London, Anglija, 7. septembra. Atenski dopisnik "Central News Co." naznaja, da so angleški torpedni rušilci razdeljali več turških baterij pri Dileki. Bojne ladje so razstrelile poslopje, v katerem so imeli turški častniki svoj glavni stan. Nekaj višjih častnikov je našlo svojo smrt pod razvalinami.

Neki tukajšnji časopis je dobil iz Aten brzjavko, da je angleški podmorski čoln torpediral v Marmarskem morju turški torpedni rušilec "Yar Hissar".

Izdajstvo.

Amsterdam, Nizozemsko, 7. sept. Iz Soluna poročajo, da se je posrečilo zaveznikom podkupiti nekega turškega generala, ki je velik sovražnik turškega vojnega ministra Enver paše. General bo skušal zaleteti v Carigradu ustajo in s tem toliko vplivati na vlado, da bo sklenila mir.

Rumunska.

Amsterdam, Nizozemsko, 7. sept. "Vossische Zeitung" je dobila iz Bukarešte brzjavko, ki naznaja, da je rekel predsednik rumunske poslanke zbornice nekemu ugodnemu trgovcu, ki je hotel odpotovati v Avstrijo: — Prijatelj, ne zapuščajte dežele. Jaz sem prepričan, da bodo zavezniški v teku par tednov zavzeli Dardanele. Rumunom ne bo preostajalo drugega kakor stopiti na stran Rusov. Angležev in Francozov. Če greste sedaj v Avstrijo, se ne boste tako zlepa vrnili. Avstrija bo internirala vse Rumune, ki niso njeni podaniki. Sedaj se je začela odigravati čudna igra, ki je tako zapletena, da nikdo ne ve, kakšen bo njen konec.

Italijani in Turki.

Bazel, Švica, 7. septembra. — Z italijanske meje poročajo, da je odplulo iz Brindisi 117 italijanskih transportnih in 16 bojnih ladij. Vlada ni povedala, kam so odšle, vendar je vsakdo prepričan, da so se podale pred Dardanele.

Ustaja v Indiji.

Berlin, Nemčija, 7. septembra. Iz privatnih poročil, ki so dospela sem, je razvidno, da se ustaja v Indiji z vsakim dnem bolj širi. V Madrasu so razdeljali ustaši železniško progo in požgali v Loressu, na meji Belucistana, vse vojašnice.

Napad na egiptovskega ministra.

Kairo, Egipt, 7. septembra. — Egiptovskega ministra Fathi pašo je napadel danes v ministrstvu neki uradnik in mu zadal z nožem tri globoke rane v hrbet. Minister je streljal na atentatorja, pa ga ni zadel. Njegovo stanje je zelo nevarno.

Boji v Kavkazu.

Petrograd, Rusija, 7. septembra. Razen manjših spopadov pri Olti vlada v Kavkazu mir. Po vročih bojih se nam je zadnje dni posrečilo zavzeti nekaj sovražniških postojank, ki so za nas velike strateške važnosti. V Mezopotamiji se vrše boji med angleškimi in turškimi četami.

Vojevanje na morju.

Nemški podmorski čoln "U-27" je najbrž izgubljen. — Parnika "Bordeaux" in "Diktator" potopljena.

Berlin, Nemčija, 7. septembra. Nemška admiraliteta je danes objavila, da je prinesel neki nemški podmorski čoln poročilo, da je srečal na visokem morju podmorski čoln "U-27", ki je dne 10. avgusta v bližini Hebridov potopil neko manjšo angleško križarko. "U-27" se izza tega srečanja ni vrnil ter ga je vsled tega smatrati izgubljenim.

Potopljena tovorna parnika.

Pariz, Francija, 7. septembra. Francoski tovorni parnik "Bordeaux", vsebujoč 4530 ton, je bil torpediran ter se je potopil dvanaest milj od izliva reke Gironde, na zapadni obali Francije. — Posadko je vzel na krov neki krmarški čoln.

London, Anglija, 7. septembra. Central News je sporočila o potopu parnika "Diktator" Harrison črte. Posadka 42 mož se je izkrcala brez vsakih izgub. Dasiravno se je završil potop že pred dnevi, manjka vsakega potrdila vesti z druge strani. "Diktator" je vseboval 4116 ton.

Umor policijskega predsednika?

Berlin, Nemčija, 7. septembra. Premkorska agentura poroča iz Aten, da je bil umorjen petrograjski policijski predsednik.

Z zapadnih bojišč. Obstreljevanje obali.

Angleško brodovje je obstreljevalo nemške baterije pri Westende v Belgiji.

AKCIJE ARTILERIJE.

Neprestano obstreljevanje se vrši v Champagne, v Argonih in na drugih mestih.

Berlin, Nemčija, 7. septembra. V današnjem nemškem poročilu se poroča o uspešnih minskih operacijah v bližini Dixmude, pri katerih se je ujele belgijske saponje. Nadalje se poroča, da se je odbilo francoske naskoke pri Souchez ter da so se vršili ostri artilerijski boji na različnih točkah fronte. Tudi letalci so razvili precejšno aktivnost, pri čemur je prišlo do bojev v zraku.

Uradno nemško poročilo se glasi: "Tekom uspešnih minskih napadov proti sovražnim saperjem iztočno od Dixmude smo ujeli večje število Belgičev. V naše roke je padel tudi neki strojni top."

Iztočno od Souchez je vprizoril sovražnik slab poskus, da izvede naskok z ročnimi granatami. Ta naskok smo popolnoma odbili. Izjalovilo se je tudi prodiranje Francozov pri Sondernach v Vogezih.

Ostri boji artilerije so se razvili v Champagne distriktu ter v okolici med rekama Maas in Mosel.

Pri nekem napadu sovražnih aeroplanov na Lichterfelde, severno od Roulers v Flandriji, je bilo ubitih sedem belgijskih civilistov, dočim sta bila dva ranjena. Nemški vojni aeroplani so se spustili s sovražnikom v boj ter izstrelili en aeroplan iz zraka."

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 7. septembra. V danes popoldne objavljenem oficijelnem francoskem poročilu se glasi, da se je nadaljevalo z ostrim obstreljevanjem na različnih točkah fronte. Poročilo javlja:

"Zaznamovati je bilo kanonade ter boje z ročnimi granatami tekom dela pretekle noči v okolici Souchez in v bližini Neuville. Na ogromno obstreljevanje naših pozicij južno od Arras, v okolici Vailly ter pri Nouvron smo odgovarjali z naše strani z uspešnim ognjem."

V Champagne okraju, med Auberive in Souain, pri Beausejour je bila francoska artilerija zopet zelo aktivna. Na ostali fronti je potekala noč brez vsakih posebnih dogodkov.

Nemški letalci so vrgli včeraj in danes zjutraj bombe na Gerardmer, pri St. Die. Prvi napad je bil brezuspešen, pri drugem pa sta bili ubiti dve osebi.

Francoska artilerija v bližini Nieuport je obstreljevala skupno z angleškimi brodovjem nemške baterije, ki se nahajajo v bližini Westende. Zazadeno poročilo se nahaja v današnjem večernem poročilu, v katerem se tudi glasi, da se vrši severno in južno od Arras ostro obstreljevanje. Francoske baterije so napravile resno škodo na nemških utrdbah. O nadaljnjih artilerijskih bojih se poroča iz okolice Roye v Champagne, nadalje pri Auberive in Perthes v Lotaringiji.

Oddelek francoskih letalcev je vrgel bombe na postajo in vojaške naprave v Freiburgu na Badenskem ter je izbruhnilo v tem mestu več požarov. Nadalje so obstreljevali letalci Saarburg, Warrnerville in Tregnier.

Premogarji v južnem Wales.

London, Anglija, 7. septembra. Mezno vprašanje premogarjev v južnem Wales je rešila komisija v obojestransko zadovoljnost, a so nastali novi spori radi zaposlenja delavcev, ki ne pripadajo delavskim organizacijam. 2500 premogarjev je očitlo danes delo, ker se je nastavilo neunijske delavce.

Dumba pri Lansingu. Zagovor poslanika.

Avstrijski poslanik, dr. Dumba, je izjavil državnemu tajniku, da pade krivda na avstrijsko vlado.

POTEK AVDIJENCE.

Odpoklicanje poslanika se smatra zagotovo ter bo prišel predsednik s to akcijo.

Washington, D. C., 7. septembra. — Avstrijski poslanik, dr. Konstantin Dumba, je danes informiral državnega tajnika Lansinga glede avstrijskega kompota, da se ustavi izdelovanje municije za zavezniške, da je postal tako soglasno z izrecno željo njegove vlade.

To izjavo je podal popolnoma odkrito. Tajnik Lansing je bil tako presenečen, da je takoj prekinil pogovor ter izjavil, da bo predložil celo zadevo predsedniku Wilsonu.

Dr. Dumba je trdil, da je imel popolnoma prav, če je odvrčal svoje sodelovanje v tej zadevi od proizvajanja municije za zavezniške. Ko je poslanik izjavil, da je deloval z izrecnim privolenjem svoje vlade, se je naenkrat postorilo razmerje med Združenimi državami in Avstrijo, ker se ne tiče sedaj delovanje poslanika njegove osebe same.

Glasi se, da se bo vlada Združenih držav v par dneh odločila z ozirom na ta "slučaj brez primere."

Dr. Dumba ni kazal tekom cellega pogovora z Lansingom niti najmanjšega obzvalovanja radi pisma, katero se je našlo pri poročevalcu Archibaldu. Nastop Dumba po posvetovanju je bil skrajno indiferenten ter se je sledeče izrazil:

— Moja dolžnost je informirati svoje sodelavce, če ravno krivično. Oni pa postopajo krivično, če izdelujejo municijo za naše sovražnike. Jaz nisem nevtralen; jaz sem Avstrijec in zavezniški so naši sovražniki. Če ne morem posvariti svojih sodelavcev, je boljše, da nisem tukaj.

Razvoj spora med Avstrijo in Združenimi državami

Dne 29. junija je protestirala avstrijska vlada pri Združenih državah proti dobavi vojne municije iz te dežele v roke zavzenikov.

Dne 12. avgusta so odgovorile Združene države na avstrijsko poslanico ter izjavile, da se noče ameriška vlada vmešavati v odločanje municije, ker bi bilo to proti izraziti in določeni politiki te vlade.

Dne 20. avgusta je pisal avstrijski poslanik, dr. Dumba, avstrijskemu ministru za zunanje zadeve ter mu obrazložil načrt, kako bi se vzprizajalo stavke v ameriških municijskih tvornicah. Dumba je bil mnenja, da se lahko desorganizira delo v teh tvornicah, če se spravi avstrijske delavce iz teh tvornic.

Z italijanskih bojišč.

Italijani poročajo, da so bili zmagoviti na Tirolskem ter zavzeli par zakopov.

Pariz, Francija, 7. septembra. Po dolgotrajnih bojih, pri katerih je igrala največjo vlogo artilerija, so napredovale italijanske čete v okrožju Sexten in Monte Croce di Padola.

Obisk generala Joffre, vrhovnega poveljnika na italijanski fronti se smatra za ugoden znak (!) za uspeh italijanskega orožja.

Italijanske čete so nadalje vprizorile naskok na železniško črto in sicer z namenom, da se polaste mest Tolbach in Innichen. Ne ve se še, kakšen je bil uspeh te akcije. (....Miseria!....)

Prebivalstvo Canade.

Canada ima sedaj preko 8,000,000 prebivalcev.

Proklamacija kitajskega predsednika Juan-Si-Kaja

Kitajski predsednik Juan-Si-Kaj je proglasil "dedno predsedništvo" na Kitajskem.

BESEDILO POSLANICE.

Parlamentu, katerega je imenoval sam, priporoča, naj se pusti republikansko obliko.

Pekin, Kitajska, 7. septembra. Republika Kitajska je mrtva. — Predsednik Juan-Si-Kaj je odredil vse potrebno, da se pusti imenovati od parlamenta "trajnim predsednikom". Da bi se pa ne prišlo v položaj, da bi morala nova vlada iznova dobiti priznanje drugih držav, se je sklenilo, da se začasno ohrani republikansko obliko, da pa postane predsedništvo trajno in dedno. V tem smislu se glase informacije, ki so prišle iz uradnih krogov.

General Li-Juan-Heng, o katerem se je poročalo, da je dne 2. septembra odstopil kot podpredsednik, je predsedoval danes seji sveta in listom se je naročilo, naj objavijo poravnavo med njim ter predsednikom Juan-Si-Kajem.

V neki poslanici na državni svet pravi Juan-Si-Kaj:

— Moja stalna dolžnost je varovati deželo in narod in moja posebna dolžnost je ohraniti republiko. Pred kratkim so poslali številni meščani iz provinc na parlament prošnjo, naj se izpremeni vladno obliko. Ta predlog pa je z mojo pozicijo kot predsednik nezdružljiv. Ker pa se je zadržalo predsedništvo potom naroda, naj bo tudi odvisno od volje naroda.

Predlagano izpremembo smatram kot neprimerno vsprico razmer, ki vladajo v deželi. Če bi se o tem nepremišljeno sklepalo, bi lahko nastale za deželo resne težkoče. Cilj državljanov je seveda le ta, da se ojači temelj države, da se dvigne ugled dežele. Če se bo upoštevalo mnenje večine naroda, se bo brez dvoma našlo prava in dobra sredstva.

Ker se sestavlja zdaj konstitucija republike, se bo po natančnem premisleku formuliralo primerno in praktično postavbo. To priporočam gospodom parlamentu.

Zadeva "Hesperian-a."

Častniki parnika "Hesperian" zagotavljajo, da je bil parnik torpediran od Nemcev.

Washington, D. C., 7. sept. — Državnemu departmentu se je danes sporočilo, da so častniki parnika "Hesperian" v skupnem affidavitu izjavili, da dokazujejo drobec jekla, katere se je našlo po eksploziji na krovu, da je bil parnik v resnici torpediran.

Častniki zatrjujejo nadalje, da je bilo nemogoče s podmorskega čolna opaziti top, ki je bil montiran na krovu. Sedaj se je namreč za gotovo ugotovilo, da je imel "Hesperian" na krovu en stiralni top in to dejstvo bo najbrž igralo še važno vlogo.

V vladnih krogih še vedno dvomijo, da je bil parnik torpediran ter se nagibajo mnenju, da je zadel na mino.

Queenstown, Anglija, 7. sept.

Amerikemu konzulu se je sporočilo, da je bil ubit na parniku "Hesperian" en Amerikanec iz New Jersey, po imenu Wolf.

Belgijski general Leman.

Berlin, Nemčija, 7. septembra. V odgovor na poročilo nekega francoskega lista, da je umrl general Leman, branilec Luetticha, na strtem sru. izjavlja danes premkorska agentura, da se nahaja general Leman v jetniškem taborišču v Magdeburgu, kjer se postopa z njim na način, ki odgovarja njegovi poziciji. Bolan je na protinu, a mu drugače nič ne manjka ter je baje z veseljem cital poročilo o svoji smrti.

Situacija v Mehiki.

Villove čete so zapustile mesto Piedras Negras. — Izjava ameriškega konzularnega agenta.

Washington, D. C., 7. septembra. Kakor se čuje, se bodo prihodnji teden nadaljevale seje panameriške konference. — Državni tajnik je rekel, da sedaj še ni določen dan, kdaj se bodo sestali diplomati, vendar se bo vršila prva seja že pred 15. septembrom. — Kaj bodo ukrenili delegati, ni znano.

Eagle Pass, Tex., 7. septembra. Danes je zavzelo 1200 Carranzovih vojakov pod poveljstvom generala Garze Piedras Negras. — Villova posadka je že prej odšla iz mesta. —

Washington, D. C., 7. septembra. Tukajšnja Carranzova agentura je dobila brzjavko, da so armade pod poveljstvom Obregonja, Trevina in drugih Carranzovih generalov zasedle mesto Saltillo. Pardon in Monclova ter da se sedaj pripravljajo na splošen napad na Torreón.

Ameriški konzularni agent Charoters je sporočil danes državnemu departmentu:

General Villa dementira, da so konvencije čete prekoračile mejo in da so plenile po mehiškem ozemlju. To so storili banditi, ki pa nimajo nikakega stika s konvencijnimi četami.

Zeppelin nad Anglijo.

London, Anglija, 7. septembra. Tiskovni urad je danes zvečer objavil, da so vrgli v pretekli noči sovražni zrakoplovec bombe na okraje ob angleški iztočni obali. Posledica so bili številni požari in izguba par človeških življenj.

Ne navaja se nikakih nadaljnjih posameznosti glede tega napada iz zraka vendar pa se domneva, da so bili Zeppelin, ki so vzprizajali napad. Iz kratkega poročila tudi ni razvidno, kakšen obseg je imel ta napad.

Naenkrat oslepel.

33letni Charles McDonald iz Newark, N. J., je nenadno oslepel, ko se je nahajal v kino-gledišču. Prevredli so ga v City bolnico.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljave v Avstrijo bomo sprejemali kljub vojni s Italijo, pošta gre nemotljivo preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznana, da se denarne pošiljave ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa pošljuje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kakor dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter pri ložite natančni Vaš naslov in ime osebe, kateri se ima izplačati.

ČASOPIS

K.	\$	K.	\$
6....	.80	120....	18.60
10....	1.60	130....	20.15
15....	2.40	140....	21.70
20....	3.20	150....	23.25
25....	3.90	160....	24.80
30....	4.75	170....	26.35
35....	5.60	180....	27.90
40....	6.30	190....	29.45
45....	7.05	200....	31.00
50....	7.75	250....	38.75
55....	8.60	300....	46.50
60....	9.40	350....	54.25
65....	10.15	400....	62.00
70....	10.95	450....	69.75
75....	11.70	500....	77.50
80....	12.50	600....	93.00
85....	13.25	700....	108.50
90....	14.05	800....	124.00
100....	15.50	900....	139.50
110....	17.05	1000....	154.00

GLAS NARODA

(Slovenic Daily.)
 Created and published by the
Slovenic Publishing Co.
 (a corporation.)
 FRANK SAKSER, President.
 LOUIS BENEDIK, Treasurer.
 Place of business of the corporation and
 addresses of above officers:
 Cortlandt Street, Borough of Man-
 hattan, New York City, N. Y.

Če celo leto velja list za Ameriko in
 Canada \$3.00
 pol leta 1.50
 leto za mesto New York 4.00
 leto za mesto New York 2.00
 Evropa za vse leto 4.50
 pol leta 2.55
 tretjeletje 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
 izveniški nedelji in praznikov.

"GLAS NARODA"
 ("Voice of the People")
 Issued every day except Sundays and
 Holidays.
 Subscription yearly \$3.00.

Advertisements at agreement.

Depot bres podpisa in osebnosti se ne
 priobčujejo.

Denar naj se blagovno pošilja po
 Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov pro-
 simo, da se nam tudi prejšnje
 številke naznani, da hitro
 najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljankam naredite ta
 naslov:

"GLAS NARODA"
 52 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4084 Cortlandt.

Lepo izpričevalo.

Avstrijski poslanik dr. Dumba je dal ameriški javnosti "lepo" izpričevalo o Čehih, Slovakah in Slovincih. Izjavil je namreč v svojem govoru, ko so ga zasačili, da dela tukaj intrige, da smo avstrijski Slovani neizobraženi ali iliterati. To se namreč tiče njegove intrige, da bi avstro-ogrski podaniki opustili delo v tovarnah, kjer izdelujejo za zavezniške vojne potrebe. Pretil je celo, da bodo taki podaniki, če se vrnejo domov, strogo kaznovani. Pri tej priliki se izgovarja, da so nevedni in da v svoji nevednosti kršijo avstrijsko pravo.

Za Boga svetega, kaj pa ima iskati avstrijsko pravo v Ameriki? Kje se sme kak poslanik ali konzul kake tuje države vmešavati v ameriške notranje zadeve? Ako ti avstro-ogrski podaniki izdelujejo za ljubi košček kruha vojni material, bodo ob povratku ostro kaznovani. Ali je mogoče v sedanjem času izbirati delaven v Ameriki delo? Ali bodo tudi premogari, avstro-ogrski podaniki, kaznovani, če se vrnejo v Avstrijo, ker kopljejo v potu svojega obraza premog, ki se slučajno porabi za ladje zavezniškov? Sedaj se smatra vse za vojni kontribut, bodisi orožje, strelnivo, premog in Bog ve, kaj še vse!

Mi prav dobro vemo, da se dr. Dumba čisto nič ne briga, če par tisoč delavcev več pohaja ali strada. On jih ne bode vprašal, od česa bodo živeli, ako vsako tako delo puste. Delavci, ki ima družino, si dandanašnji ne more izbirati dela, ampak poprijeti mora za vse, kar dobi, če hoče preživeti sebe in svoje. Zakaj zvrčati krivdo na največje siromake? Zakaj ne zvrčate krivde na sistem, ki kaj takega dovoljuje? Sedaj pa se nekaj o neizobraženosti delavstva. Vso tozadevno krivdo naj dr. Dumba pripiše na račun vlade, katero zastopa. Zakaj pa ne skrbi avstrijska vlada za izobrazbo svojih podanikov? Kadar je šlo za izobrazbo, je Avstrija vedno rekla, da nima sredstev, sedaj pa vidimo, da ga ima dovolj za klanje in opustošenje. Ravno te dni smo dobili liste iz domovine, v katerih je omenjeno, da je vlada izrekla željo, da naj oblasti kolikor mogoče preprečijo, da ne bo preveč ukaželnih otrok sililo v srednje šole. Torej vlada noče, da bi mladinia izobrazila. Kako pride poslanik od tega, da očita neizobraženost onim narodom, katere njegova vlada ovira pri izobrazbi? S tako izjavo je zadal Dumba samemu sebi in njegovi vladi ubožno izpričevalo. Zahvaliti se mu pa moramo, da nas je tako lepo predstavil ameriški javnosti, da bode še manj naklonjena slovenskim priselencem iz Avstro-Ogrske. Ako je Avstrija tako dobra mati svojim podanikom, naj bi jim dala doma boljše zasluge, ne jih pa ovirala in pri-

tiskala k steni. Saj so vendar vsakomur znane razmere v starem kraju. Marsikateri delavec je že tukaj prihranil večjo ali manjšo svoto denarja, katerega bi doma nikdar ne. Dolgove bi imel in po- leg tega bi še slabo živel. — Od- ločno pa protestiramo proti izjavi dr. Dumba, da bi bili delavci slo- vanskega pokolenja manj izobra- ženi, kakor so delavci madžarskega pokolenja ali pa avstrijski Nemci. (Tu mislimo one iz gor- skih dežel.)

Vemo pa, da je med nami mno- go več izobraženih, nego je dr. Dumba sam, samo da niso imeli protekcije in dobre zlahte, da bi se tako visoko povzpeli, kakor se je on. S tem dejanjem je dr. Dum- ba pokazal, da je slab diplomat, toda on ne more nič za to. Saj je vendar vzgojen kot avstrijski birokrat!

Razmišljanja.

3.

Vlada naše širne domovine ima nalogo skrbeti za vse narode, ki so v njenem okrilju. Vse za do- movino, vse za cesarja! — je ge- slo teh gospodov. Slovenci imajo svojo domovino na Kranjskem, Primorskem, Štajerskem, Koro- škem in v Istriji. Kraji, v katerih prebivajo Slovenci, so slovenska domovina. Usoda je hotela, da je tem krajem zavlada cesarska rodbina, ki ima razen nas pod svojo vlado še več drugih narodov. Vsi zemlje, katerim vlada ta rodbina, imajo skupno ime Av- strije. Naši ljudje so se učili v šolah samo o Avstriji. Že otro- kom se je vilo v glavo, da so Av- strijci in da je ime Avstrije ve- liko bolj imenitno, kakor pa ime Slovence. Veliko se jih je opri- jele te besede in so na žalost še sedaj, v tem času, v deželi svobo- de, rajše Avstrijci, kakor pa Slo- venci. Avstrija ni posebno močna, ker sestoji iz nešteto narodov. Njena vlada je nemška in če hoče dobiti kje kaj pomoči, si bo iskala v prvi vrsti prijateljstva pri so- sedu Nemcu. Tako se je zgodilo tudi sedaj. Nemčija je prav dobro vedela, da ne more Avstrija sama ničesar doseči. Ponudila ji je svo- jo pomoč pod zelo težkimi pogoji. Prvo besedo imajo nemški gene- rali, vsak najnižji železniški uslu- žbenec mora znati nemško. Av- strija je sedaj čisto v krenpljih Nemčije. Ne trdimo preveč, če re- čemo: Ni daleč čas, ko bo Av- strija izprevidela, da je preveč drago kupila pomoč od svoje pre- ljube zaveznice. Če bo po tej voj- ni še kolikaj trdna in če ne bo mogla plačevati svoji zavezniški visokih obresti, bo prva prihod- nja vojna — vojna med Avstrijo in Nemčijo. Od sedanjih vojne ne bodo imeli avstrijski Slovani no- benega dobička. Nasprotno, Po- ljaki, Slovaki in Slovinci bodo imeli največjo izgubo. Izguba bo tako strašna, da je skoraj ne bo mogoče prenesti. Naš narod trpi in izgublja dan za dnem svoje najboljše moči. Ko bo dal vse, ga bodo potisnili na stran. Če bo ho- tel odpreti usta, ga ne bodo pre- tepali, kakor dosedaj, z bičem, pač pa s škorpionji.

Najlepše je pa to, da se nem- ška gospoda, kljub temu, da je istina tako strašna, kljub temu, da pade vsak dan po krivici po- par tisoč ljudi, grozno norčuje iz svojega ubogega naroda. Avstrija in Nemčija sta zaveznici Turčije. To se jima je zdelo potrebno, ker bi bili drugače na Balkanu brez vsakega prijatelja. Turčiji je pr- va podala roko Nemčija, za njo, seveda, pa še Avstrija. Najbolj zamazan Turke je v obeh dunaj- ske gospode veliko več vreden, kakor vsi slovenski fantje, ki so padli za blagor "svoje domovi- ne".

Da pa ne ostane samo pri zve- zi, je treba nasuti ljudem še malo peska v oči. Turki so postali na- enkrat razen Nemcev najboljši ljudje na svetu. Zadnji čas je pri- obilo nemško časopisje dolg po- pis, iz katerega navajamo samo sledeče: V noči od 7. na 8. avgu- sta se je vršila v Damasku na Turškem velika slavnost, ki je velikega pomena z ozirom na se- danji razvoj. V tej noči je nam- reč nemški konzul v imenu nem- škega cesarja postavil na grob- slavnega sultana Saladina svetil- ko. Pri tej slavnosti so bili na- vzvoči vsi nemški konzularni urad- niki in veliko višjih nemških častnikov. Konzul je rekel, da nemško-turško prijateljstvo ved- no tako vroče kakor je ta svetil- ka. Na grobu sultana Saladina se je leta 1908 proklamiral cesar

Viljem za zaščitnika turške vere. Tako se torej norčujejo ti go- spodje iz nas. Ker nimajo druge- ga dela, romajo na grobe, v kate- rih so pokopani najkrvoločnejši divjaki, postavljajo nanje večne luči in se proglašajo za zaščitni- ke turške vere.

Slovenski narod, kdo je tvoj zaščitnik? Stoletja in stoletja si ga iskal, pa ga še dosedaj nisi na- šel. Je že res, veliko zaščitnikov imaš, za katere pa moraš sedaj umirati.

Ko bo končana bojna vihra, boš zastopil iskal zaščitne in lju- bezni. Ko boš umiral, ti ne bodo celili ran, ampak poskušali ti bo- do zadati še toliko novih udarcev, da boš prejalisej izginil s površ- ja zemlje.

Dopisi.

New York, N. Y. — V soboto, dne 11. septembra, ob osmi uri zvečer se vrši v dvorani rojakov Mraka in Kuclerja tretji Slavčev zabavni večer. Na programu so zopet krasne slovenske pesmi: 1. Pesem. 2. Z Bogom dom, predragi kraj! 3. Bajkova: Oj deklica, povej mi to. 4. Obratni na dva oči, to zdravo ni, to dobro ni. 5. Bog i Hrvati: Planula zora, sva- nuo dan! V odmorih in za ples svira slovanski orkester. Dobitek svinjska gnjat bo blizu vhoda, ta- ko da bo ljudi s svojim vonjem že oddaleč vabil k vstopu. Ome- niti moramo, da tudi šaljive po- šte ne bo manjkalo. Iz Jolietia nam bo poslal gospod Sitar pravih kranjskih klobas. Prepričani smo, da ne bode nikomur žal, kdor bo prišel ta večer v našo sredo. Torej nasvidenje v soboto! Na jesenski koncert, ki ga prire- dimo 17. oktobra v Arlington dvorani, se Slavec že intenzivno pripravlja. Več o tem v prihod- njem dopisu. S pevskim pozdra- vom "Slavec".

White Valley, Pa. — Iz naše naselbine prihajajo kar naprej razna poročila. Ker so dopisniki iz velikih mest precej redki, je naša naloga, da nekoliko pomaga- mo uredniku napolniti list. Več- krat je bilo že poročano, da se tu- kajšnji Slovenci zelo zavzemajo za Slovenski Dom, katerega bi ra- di postavili, prej kakor mogoče. Zadržena cilja pa ne bomo prej dosegli, predno ne bomo imeli na razpolago dovolj denarnih sred- stev. Slovenski Dom bi ne bil sa- mo nam v ponos, ampak bi se la- hko postavili tudi pred drugimi narodnostmi te naselbine. Tukaj je namreč vsa svetovna golazen, samo Turka se nam zdi, nismo do- sedaj še videli. Naša želja je, da bi člani Slovenskega Doma kuno- kaj ukrenili. Veliko se je že sve- tovalo, pa dosedaj je ostalo samo pri svetih. Slovenski Dom, kate- rega nameravamo zgraditi, bo stal velike nove. Razmotirajmo o stvari, da bomo prekomogoče imeli že vsaj nekaj potrebnega denarja skupaj. Poskusimo s po- močjo kake obtri. Nekaj denarja sicer imamo, toda to je le malen- kos. Prihodnja mesečna seja bo- de 26. septembra. Ker je bilo že na zadnji seji sklenjeno, da naj- se te seje udeležijo kolikor mogoče veliko članov, apeliramo še en- krat nanje, da naj ne zamudijo te prilike. Na dnevnem redu je več zelo važnih točk. Torej pridite polnoštevilno! Ni dovolj, da vsak žrtvuje par centov, pač je pa vsa- kega člana sveta dolžnost, da pri- sostvuje sejam in pove svoje mne- nje. Pokažimo drugim večjim sel- binam, kaj znamo, če smo složni. Par sto nas je v tej nasel- bini, postavimo se in pokažimo, da je naša naselbina bolj napred- na, kakor so one, v katerih je po- tisoč Slovencev. Delujmo vsi za enega, eden za vse. Če bomo slo- žni, bo stavba kmalo stala in bo lastnina tukajšnjih Slovencev. Torej ničesar vstran vrženega, vse k dobremu! Pozdrav! — Od- bor Slov. Doma.

Cleveland, Ohio. — Zottijem na- znanjam, da naj mi v bodoče ne pošilja več svojega turškega li- sta. Jaz sem naročnik Glas Naroda, katerega imam plačanega, ka- terega dobim vsak dan in ga pre- čitam od začetka do konca. Zot- tijem slavni list se mi pa nič kaj ne dopade. Glas Naroda je dober list in zato ima preko 10,000 na- ročnikov, Zottijemovo glasilo jih pa niti desetino toliko nima, kljub temu, da ga pošiljajo zastopni. Pa še eno veliko napako ima Zotti- jev list in to je, da očita Mr. Franku Sakserju sleparstvo. Jaz sem imel s tvrdko Frank Sakser- je dosti opravka, pa nisem bil še nikdar osleparjen. Ko mi je pred

kratkim prišla družina iz starega kraja, ji je Sakser pomagal, da je prišla do Clevelanda, ker ni imela dovolj denarja. Slepaj bi kaj takega ne napravil. Dobremu imenu ne morete nič škodovati, to si zapomnite, gospod Zotti! Zi- vela tvrdka Frank Sakser! — Karol Cotman, 4927 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.

Kemmerer, Wyo. — Gotovo so rojaki že slišali, da je bil rojak Metod Cirez obsojen na smrt, ker je zaradi slabih družinskih raz- mer ustrelil svojo ženo. Smrtna obsodba se ima izvršiti 28. okto- bra. Ker se je dokazalo, da ni imel dobrega zagovornika in da bi se mu še lahko pomagalo, pro- simo vse rojake in rojakinje, da bi že vsaj toliko prispevali, da bi imel za zagovornika. Stroški za zagovornika bi znašali skupaj \$500. Novi zagovornik je mnenja, da bi se ga dalo rešiti, če bi imel to svoto na razpolago. Vemo, da so sedaj slabe delavske razmere, poznamo pa tudi dobroščne ro- jake, ki so pripravljeni vse žrtvo- vati, če je treba rojaku pomagati. Prostovoljne darove je pošiljati na naslov: Metod Cirez, State Penitentiary, Rawlins, Wyo.

Pomladni mraz.

Novela.

Svetozar Hurban Vojanski.

I.

"Ne pade, ne pade!" je klicala s tankim glasom 16-letna deklica, poganjaje s palčico kotajoče se bukov obroč, s kakršnim se na- vadno zabavajo mali otroci. Prile- gala se ji je ta otroška igra, kajti vse njeno vedenje je bilo še otro- ško. To je priznavala tudi njena mati, korakajoča počasi s prilet- nim gospodom, oblečenim po naj- novnejšem kroju. Vračali so se do- mu s kratkega sprehoda. Priletni gospod je prišel popolnoma nepri- čakovano obiskat vdovo Bijanko- vič. Bil je bogat in visoko postavl- jen uradnik v glavnem mestu. Vdova je čula njegovo ime iz ust svojega ranjkega moža, ki se je nadejal, da bližnji njegov sošolec ga ne zapusti v nadlogi. Če je ne- mara poslušati tedaj, okoristiti se s tem prijateljstvom, tega ona ni vedela. Vedela je samo, da pomo- či ni bilo od nikoder, in imena bo- gatega Črnošinskega se ni niti več spominjala, dokler ga ni prečita- la na posetnici, katero ji je poslal iz najbližje mestne gostilnice z vprašanjem, če sme priti posetiti vdovo svojega največjega prijate- lja. Vedela je, da sedaj, ko so nje- uga moža ugonobile nesrečne za- dolžene razmere, katere bi z malo podporo lahko bile odpravljene, ujej ne bodo lahko pomagali vsi bližnji njegovi šolski prijatelji. Pri vsem tem pa je sprejela Črno- šinskega kot znanca. Saj je ču- la to ime od svojega moža!

"Nu, prenehaj!" je zaklicala gospa Bijankovičeva svoji hčerki: "bližnjo se mestu!"

"A tam je še le prav gladko", odvrne veselo Marica. Lice je ime- la razpoljeno, prsi so se ji dviga- le od urne hoje.

"Glejte, velmožni gospod, tako dekle imam! Ne uboga pa ne ubo- ga!"

In zares, Marica je tirala obroč ter tekla za njim, da je daleč pre- hitela naša znanca.

"Vi imate dijamant", reče važno Črnošinski, gladeč si svojo že močno osivelo brado, "sirotu zares, — kako bridko je pomisliti na to."

Bijankovičeva ni pričakovala od tuje takih pomilovalnih besed. A on ji jame praviti o ranjke- možu, o čudovitih slučajih, ki tr- gajo vezi najzvestejšega prija- teljstva. Ko prideta k nizki hiši- ci, kjer je stanovala vdova, in je Črnošinski hotel se posloviti, je bila Bijankovičeva že tako ganje- na, da je s solznimi očmi prosila Črnošinskega, naj bi ji skazal čast- ter stopil z njo k večerji.

Ukusno oblečen uradnik, z bri- ljantno zaponom na vratu, in vse njegovo vedenje se prav nič ni- strinjalo z malo, nizko, revno pri- rejenjo sobano. Očividno je bila to soba za goste. Bil so v njej tri je stoli, naslonjač in miza, pokrita z zlato obrezanim albumom in knjigami. Bil je to nekak salon. Toda bila je tu tudi postelj, in na obrabljenem predalniku so bile vi- deti razne prozaične reči za vsak- danjo rabo: pladniki, žlice in pri- prost lončič z mlekom. Na malih oknih so bile preproste zavesje, vi- seče do tal. — prav kakor v salo- nu. Tako se ubožna rodbina po- penja vedno kvišku, da bi jo spo- minjala vsaj senca prejšnjega bla-

gostanja na srečne, preminule ča- se.

Črnošinski je z jednim pogle- dom opazil vse. Videl je nepokoj vdove, videl, da je hči smuknila sko- zi vrata in se potem skrivoma po- svetovala z materjo. Vedel je, da jima napravila te skrbi večerja. Opazil je tudi, da v tej domačiji ni redne hišine, ker postarana žen- ska, ki je naposled prinesla pla- dniko in jih položila na predal- nik, je bila očividno le začasna po- svetnica. Toda gospa Bijankovi- čeva je znala vse pripraviti tako, da njen gost ni čutil onega nepri- jetnega čutila, ki ga vznbuja rev- ščina. Kaj okusna se mu je zdela pečenka (prinesena bržkone iz gostilnice), ker je prišla že na pol- mizra na mizo) in čaj. Posebno o- kusen se mu je zdel čaj, katerega je rad imel močno sladkega; toda videl je tudi to, da je za tretji ko- zarec že zmanjkalo sladkorja. ...

Marica ni opazila materine za- drege. Z velikimi, črnimi očmi je gledala tujeja gosta ter bila trdno prepričana, da si mora tako star gospod smatrati za čast, da dobi tako večerjo! Še steklenico ruma je šla sama kupit za celih 35 kraj- carjev! In sladkor! Ni opazila, ka- ko jo ostro opazuje gost z osivelo brado ter se je močno čudila, ko jo je prijel za roko in jo hvalil.

"Vijaj se je", si je mislila, "škoda tega sladkorja!"

Pričakovala je namreč, da ga o- stane vsaj eden košček, toda za- man; "velmožni" gospod je v ti- hem, komaj slišnem razgovoru z materjo vzel še tega poslednjega ter ga namočil v hladnem in ne- dovolj sladkem čaju.

"Pojd spat, moje dete", reče mati in roka se ji je tresla.

Marica je na to komaj čakala. Radostno je poskočila, priklonila se gostu ter poljubila materino roko. Iz spalnice se je začelo tiho petje, ki je naposled utihnilo.

"Za Boga!" reče Bijankoviče- va, komaj je hčerka odšla, "kak- dolg? — jaz o tem ničesar ne vem."

"Da, dolg, velik dolg", odvrne Črnošinski sedaj še glasneje: — "dolg, katerega nisem utegnil iz- plačati, dokler je bil vaš mož še živ. ... Da, on, vaš Gustav me je rešil! Ne sicer mojega življenja, pač pa nekaj več, mojega čast, moje vse. ... A kar je še važnejše, rešil me je ter žrtvoval samega sebe. Napravil sem v mladostni lahko- mišljenosti nekaj, kar bi me bilo pogubilo za zmiraj. ... S kesom v srcu vam priznavam to. ... Imel sem pri sebi tuj denar. Razvnet po igri sem ga zaigral. Gustav me je rešil ter prevzel krivdo na se. ... In jaz sem bil spoznan nedolžnim, a madaž je ostal na njem. Tako je tudi prišlo, da vaš mož ni mogel više, da, celo zaostal je za drugi- mi kot nezanesljiv uradnik, jaz pa sem stopal neprestano više v služ- bi."

Bijankovičeva je jelo biti strah pred tem človekom. Ob enem pa je tudi razumela vse možno trpl-jenje, njegovo brezuspešno bor- bo, njegove prazne napore, pope- ti se više.

"Prišel pa sem radi tega, da vam kolikor mogoče popravim svojo krivdo. ... Vidim, da se nahaja- te v slabih razmerah. ..."

"Ne, ne! Pustite to! Vi me ho- čete razžaliti z miloščino, vedoč, da moja pokojnina znaša samo 300 goldinarjev ter me sili živeti skromno. Ne, gospod! Vem, moj mož mi je pravil, da vi bi nam mo- gli pomagati. ..."

"Da, in to je, kar me muči. Pi- sal mi je. ... toda vi veste, kako ravna v tisočih slučajih oboga- teli prijatelji s pismi svojega re- vnega prijatelja! Tako sem ravnal tudi jaz. Vrgel sem jih med stoti- no drugih beraških listov. ... Da, to sem učinil in to me je prignalo sem, ko sem čital o Gustavovi smr- ti. Beseda smrt je velika, važna beseda. ... Hočete-li, da morem pomiriti svojo dušo?"

Bijankovičeva je prišlo v glavo, da ni le ona sama žrtev te prezir-ljivosti, marveč tudi njena hči. Po- nos je začel umikati materinski ljubezni. Kdo ve, če mar bogati prijatelj njenega moža ne zagoto- vi bodočnosti njeni hčerki?

"Ne branim vam", reče tiho. Črnošinski vstane z naslonjača. "Dajte mi svojo hčer", reče s tresočim glasom.

Bijankovičeva se stemni pred oči- mi. Pokrije si lice z rokama ter o- mahne na stol. ...

"Verjamem, da vas je to osup- nilo", začne Črnošinski ter jo pri- me za roko, po očetovsko nežno na- gnivši se nad njeno glavo. "Čuli ste mnogo novega, toda to so bile besede postenege moža. Vrh tega še pravijo, da noč ima svojo moč. ... Jutri se kaj več pomeniva. ... Hvala za pogoščenje."

Ona vstane ter nekako topo gle-

da tujea. On pa vzame svojo vrh- no suknjo s svilnato podvleko, se prikloni ter odide, Bijankovičeva jame hoditi z urnimi koraki po je- dilnici kakor volkulja v kletki. Časih se prime za glavo, časih zo- pet spusti v jok. ... Po davni na- vadi jame pospravljati z mize. ... Pod pladnikom, ki ga je rabil gost, najde dva popolnoma stotaka. ... Vses njen ponos zakipi v njej. ... Bila je hči nebogate, toda inteli- gentne rodbine; bila odgojena skromno, toda v plemenitem du- hu. Njen mož je bil potomec Bran- kovičev, in samo n-ka nesreča je prisilila jednega iz njegovih pred- nikov spremiti svoje ime. ... To- da tu — taka grozna, odurna hi- storija! Zbirala je že celo kopico prezirljivih besed, s katerimi hoče sprejeti nepoznanega veteranjaka. Njen mož je sicer grešil, toda to se ne daje tuje pravice, da jo hodi semkaj žalit.

(Pride še.)

Smrtna kosa.

General kavalrije Emil vitez Ziegler, korni poveljnik, je umrl za kolero. Tako pri njegovem šta- bu kakor pri njegovem koru se ni zgodil ne en slučaj kolere, vzlie temu, da se je primerilo med ci- vilnim prebivalstvom dotičnega ozemlja več slučajev kolere. Ge- neral Ziegler je bil edini častnik celega svojega štaba, ki se ni dal cepiti proti kolero.

Cene živini poskočile.

Na zadnjem dunajskem sejnu so cene živini zopet poskočile, in sicer za 4 do 10 K pri 100 kilo- gramih žive teže.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

A. S., Claridge, Pa. — Pesem ni za tisk.

J. H., Gross, Kan. — Pesmi ne moremo priobčiti, ker ne odgovar- ja vsem pravilom. Če bi jo popra- vili, bi izgubila svoj prvotni smi- sel.

VABILO NA PIKNIK,

katerega priredi
 Slov. podp. društvo sv. Roka
 št. 94 J. S. K. J. v Waukegan, Ill.,
 v nedeljo dne 12. septembra
 na takozvani Francinovi farmi.
 Na piknik so vabljena vsa dru- štva iz Waukegana in North Chi- cage, kakor tudi vsi cenjeni roja- ki in rojakinje. Ker je delaven odmerjen v tednu en dan počitka, to je nedelja, je dobro, da si po- išče veselega razvedrila, kakor tudi okrepčila. Za vse to bo pa skrbelo društvo sv. Roka na ome- njeni farmi 12. septembra. Torej ne zamudite nas posetiti v polnem številu!

V slučaju slabega vremena se piknik vrši dne 19. septembra.
 Andrej Bartel, dr. tajnik.
 (8-9-9)

NAZNAVILO.

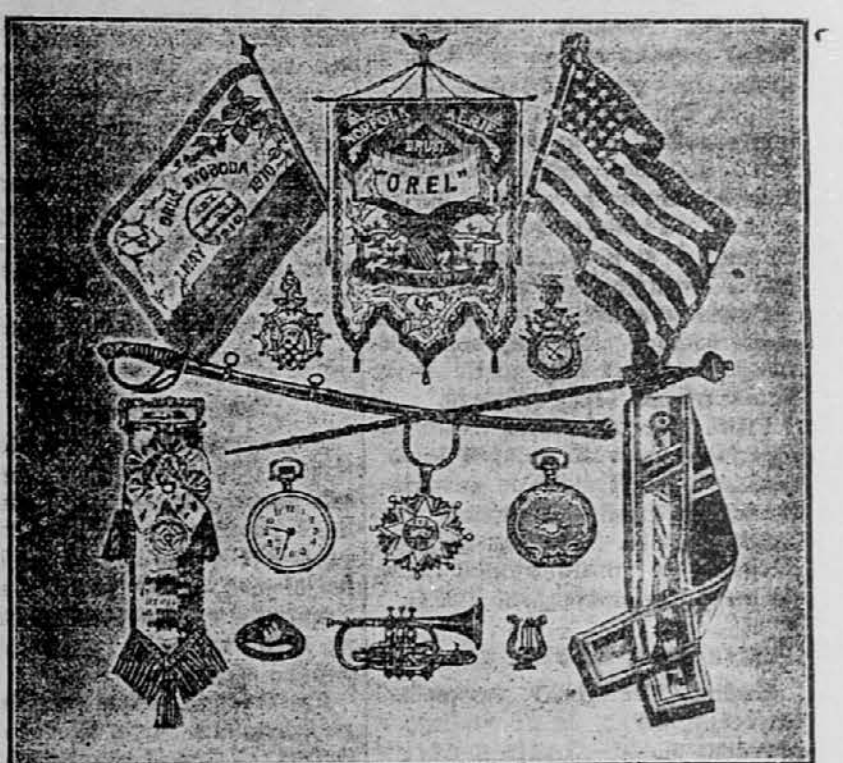
Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH

kateri je opravičen pobirati naroč- nino za list "Glas Naroda" in iz- dajati pravoveljavna potrdila. Ro- jakom ga topla priporočamo.
 Upravištvo "Glas Naroda".

ZA VSEBINO OGLASOV NI ODGOVORNO NE UPRAVNIŠTVO NE UREDNIŠTVO.

Kadar je kako društvo namenjeno knpiti bandero, znanstvo, regaje godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, varilico, privzve- prava itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene saceho vprašate. Upraviš- tvo stane le 2c, pa si bodele prihranili dolarje.
 Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Filšte poaj.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328

Kako pomagati

starišem, bratom, sestram in znancem v teh groznih časih, ki jih imajo v stari domovini?

Znana najstarejša tvrdka

FRANK JURJOVEC

in največja slovenska

trgovina v grocerijo in vinom v Chicagi

razposilja v stari kraj RIŽ in KAVO, katere tam zelo primanjkuje ter je v večjih krajih sploh ne morejo kupiti za drag denar. —

Mi pošiljamo najboljše vrste kave in riža v zabojih in sicer:

Štev. 1. 5 funtov RIŽA in 5 funtov KAVE s poštnino vred \$3.50
 Štev. 2. 10 funtov žgane KAVE fine s poštnino vred \$4.00
 Štev. 3. 10 funtov RIŽA najfinejšega s poštnino vred \$2.50

Denar nam pošljite po Domestic Postal Mo- ney Order ter priložite natančen naslov, katere- mu je blago namenjeno, kakor tudi Vaš naslov.

Tudi DENAR pošiljamo točno in zanes- ljivo že več let.

Sedaj je cena 100 Kron \$16.00.

Priložite Domestic Postal Money Order.

Tvrdka Frank Jurjovec

1801 W. 22nd Street, Chicago, Illinois.

Slovanski Svet.

Zemljepisna in statistična slika današnjega slovanstva.

Napisal prof. Lubor Niederle.

(Nadaljevanje)

Sploh je Vrbanič sestavljen leta 1896 zelo zanimive podatke o rasti in plodnosti Jugoslovanov, glavno Srbohrvatov. To je sicer izdelano na temelju starejših podatkov, toda do sedaj velike cene in polno. V zakonu živi po njem tu okoli 40 odst., torej število, ki je mnogo večje nego drugod in posebno Srbsko pride tu v ospredje. Po statistiki leta 1900 je tam 25,4 odst. neoženjenih in 67,7 odst. oženjenih ali omoženih in pred 20. letom se ženi 36 odst. mož in možni 57 odst. žen. Nasprotno temu pa znaša pri avstrijskih Srbohrvatih število neoženjenih 58,6 odst. in oženjenih samo 35,4 odst. Na Hrvaškem in v Slavoniji je bilo v dobi naš 15 let leta 1900 — 30,6 odst. neoženjenih mož, žen 22,7 odst., oženjenih oziroma omoženih 63,7 odst. in 64,5 odst. Zato je tudi tu število porokov znatnejše: na Srbskem 44,45, na Hrvaškem 44,18, v Dalmaciji 38,39, v Istri 37,43 (na Bolgarskem 36,36) na 1000 prebivalcev. Ako uvažujemo samo pravično omožene žene, vidimo, da se je 1000 ženam narodilo na Goriškem 209, v Istri 273, v Dalmaciji 257; na Hrvaškem 249, na Srbskem 215 (na Bolgarskem 215) otrok. To je razmeroma majhna plodnost, posebno na Srbskem in Hrvaškem, manjša nego drugod v Evropi. Veliko število rojenih je odvisno torej samo od znatnega števila zakonov in ne od plodnosti.

Po Vrbaniču pride na 100 ljudi na Hrvaškem 30,24 umrlih, v Istri 27,79, na Goriškem 27,16, na Srbskem 25,67, v Dalmaciji 24,38 (na Bolgarskem samo 18,00), iz česar vidimo, da je število umrlih na zahodu Srbskega večje in sploh pri Srbih večje nego pri Bolgarjih. Posebno na Bolgarskem je umrlo razmeroma malo otrok v prvem letu (samo 8,3 odst.), dočim v Srbiji 16,3 odst., v Dalmaciji 15,4 in na Hrvaškem celo 21,2 odst. Vselej tega je našel Vrbanič razliko med porodi in umrli, koeficient naravnega prirastka v Srbiji 1,87 (na Bolgarskem 1,83), v Dalmaciji 1,4, na Hrvaškem 1,39, na Goriškem 0,98, v Istri 0,96, povprečno pri Jugoslovanih 1,57.

Vera je eden izmed glavnih kriterijev, po katerem se spoznajo Hrvati od Srbov, oni so katoliki, ti pravoslavni in mohamedanci. Toda ta kriterij ni edin. Saj so tudi pravoslavni, ki se štejejo za Hrvate, vsaj poslednja statistika na Hrvaškem in Slovanem kaže 2075 ortodoksni (616, 518) več, nego vseh naštetih Srbov (614, 443). In zopet je dosti katolikov, ki se štejejo za Srbe, ali ki so vsaj kljub temu šteti Srbi. Sem spadajo n. pr. katoliki v Dubrovniku in Boki Kotorski na Ogrskem katoliški Šokei, Bunjevci in Krašovani.

Na Srbskem je seveda vsak Srb tudi pravoslavni, zakaj teh je v deželi 98,7 odst. (katolikov 0,40, mohamedancev 0,60 odst.). Srbskih mohamedancev je prebivalo v Bosni in Hercegovini leta 1895 — 548,632 (34,9 odst.); treba pa je pripomniti, da jih je vsled izseljevanja čimdalje manj. Uradna statistika navaja od leta 1883 — 1905 32,625 izselencev, izmed njih 30,343 mohamedancev. V Bosni in Hercegovini jih bilo brez vojaštva naštetih 673,246 (42,9 odst.) pravoslavni in 334,142 (21,3 odst. katolikov). V sosednji Dalmaciji leta 1900 je bilo 96,279 prvih in 498,778 drugih, torej razmerje 16,2 odst.: 83,6 odst. Ostale avstrijske dežele so katoliške (Istra 99,6 odst., Primorsko 98,5 odst.), Hrvaško in Slavonstvo ima razmerje 25,5 odst.: 71,2 odst. (616,518 prav., 1,721,416 katol.). Absolutna števila uradnega pešnega in zagrebškega izkaza se tu sicer ponekod razlikujejo, toda aritmetičnega razmerja to ne izpreminja. V Črni Gori je po Vrbaniču 87,5 odst. pravoslavni, 3,1 odst. katoliki in 9,3 odst. mohamedanci, ki jih prištevajo Slovanom.

V omiki so Srbohrvat tako zaostali, da je pri njih nepismenih ljudi do 74,14 odst., na Hrvaškem in v Slavoniji 54,4 odst. (po peškem izkazu 56 odst.). Visoko število analfabetov v avstrijski polovici gre na račun Dalmacije, kjer je bilo leta 1900 nepismenih med možmi 64,8 odst., med ženami 80,6 odst. Tudi Istra je zanemarjena, kar se tiče omike in še bolj balkanske dežele, o katerih imamo nove podatke samo iz srbske statistike. Na Srbskem so v zadnjem času naštetih pismenih ljudi 21,03 odst. (v mestih 55 odst., na deželi 15 odstotkov).

Hrvati in Srbi so večinoma zemljedelci narod. V Istri in Dalmaciji se peča s poljedelstvom 86,9 odst., (z obrtjo 4,6 odst., s trgovino 3,8 odst., v javnih službah jih je 4,7 odst.) v Bosni in Hercegovini 88,34 odst., v Srskem kraljestvu se peča s poljedelstvom in živinorejo 84,23 odst. prebivalstva.

4. Notranja diferencija. Razen velike celotne diferenciacije srbohrvaštva na hrvaško in srbsko narodnost, o kateri smo dosedaj govorili in ki sta se nam pokazali bistveno enaki, zakaj niti po tezični strani, niti po domačem življenju ni mogoče konstatirati globokejših razlik, ki jih je vstvarila vera, politika in literatura, lahko pri Srbohrvatih razločujemo še druge manjše skupine, o katerih moramo spregovoriti.

Predvsem je jezikovna diferenciacija nekaterih dialektičnih okrajev, ki pa se ne krijejo s političnimi: dva glavna dialekta štakavski in čakavski sta in drugi prehodni ali pomešani, kajkavski na zahodu proti Slovenem in prizrensko-timoški ali starosrbski, svrziški na vzhodu proti Bolgarom. Nekateri imenitni filologi pridružujejo kajkavščino sploh k slovensčini, v novejšem času tudi Belič. Mejo je precej težko določiti. Kajkavsko ozemlje je od čakavskega in štokavskega po novih delih M. Rešetarja (iz leta 1907) oddeljeno s sledečo črto: od sela Turnovec pri Dravi gori do Virovitice, čez vrh Trimek do vasi Brzaja, odtod v velikem pretrganem loku mimo Belovara do Velike Trnovitice; Koprivnice, Križevci in Ivanici grad ostanejo pri tem zunaj štokavske oblasti, katere najsevernejša točka je Čakovac. Od Trnovitice gre meja čez naselbine Simlanik, Miklenška, Plenice do Jasenovca ob Savi, potem gori ob Savi do Bistrača, za izlivom Ilave ob bregu Save in Kolpe do Belaja in dalje ob toku Rečnice do Tržica, Plaskov (nom. Plaski), Brloga, Gackopolja, do gore Plešivice in poleg Velebita do Nina in Zadra. Zunaj leži še unijski štokavski otok okoli Žumberka (Siehelburg), ki se razprostira tudi na Krajskem do naselbin: Radonice, Suhor, Bojanci (ti so ortodoksni). Pri tem je treba pripomniti, da so tu na jugu kajkavci stopili pravzaprav na čakavsko tla. Tudi v Istri je šla njih meja do Griznjana (Grignana), Ortalja (Portore), da tudi za Dragonojo do Nove Vasi (Vilanova), do Motovuna (Montone), zavzemajo tudi Fučke v okolici Buzeta. Raynotako se je tudi v Primorju prej govorilo čakavsko, kakor izpričujejo stari zapiski in zamej je treba pojasniti s tem, da je odhajalo za časa turških vojsk prebivalstvo odtod v velikem številu na sever in ko se je pozneje vrnalo, je govorilo že kajkavsko. Najčistejši kajkavci živijo med Zagrebom, Varaždinom in Križevcem. Vseh je približno 800.000. Sedaj je čakavščina omejena na otoke Jadranskega morja do Pelješa in Lastovskega (Mlet je štokavski), na nekatere dalmatinske občine v okolici Zadra, Šibenika, Trogira in Spleta (sicer je Dalmacija štokavska) in na Hrvaško do predela Bišnjak — Velika Kapela med Kulpo in Jadranskim morjem. V nekdanji vojaški granici deli čakavce od štokavcev črta: Tržič, Plaski, Sinac, Lešće, Kuterovo do Senaja. Tudi na jugu je segal prvotno čakavski dialekt do Nereve in prek nje, toda tu se je zopet umaknil štokavščini.

Ostala štokavska oblast — beseda o njenih razrečjih spada v druga dela — prehaja na vzhodu v bolgarske dialekte med Vidinom, Sofijo in Kuestendilom in na jugovzhodu od Vranjega in Prizrena in macedonske. Tu je vrsta krajevnih skupin, deloma še malo znanih, ki se bližajo po nekaterih znakovih čisti srbski skupini, deloma čisti bolgarski skupini, vsled česar so postale predmet mnogih preprirov, ne samo med filologi, ampak tudi med filologi. Ta pas prehodnega dialekta (Belič ga imenuje "prizrensko-timoški") se vleče od Donave pri ustju Timoka čez Nišo in Vranjsko do Kruševca, Pristine in Prizrena in se deli zopet na vrsto dialektičnih skupin po navedenih,

krajevnih imenih. Vzhodno mejo štokavščine (s kosov-skoersavskim) peljata Belič od Uleina čez Proketo planino, Prizren, Janjevo, Prokuple, Stalač, Zajčar od izliva Timoka v Donavo.

(Nadaljevanje)

Ing. Drag. Gustinčič:

V Belgradu.

(Nadaljevanje.)

Tako vrtno mesto ni za tehnika mal estetični in tehnični problem. Od vsake lepe ulice zahtevamo, da so njena dolžina, njena širina in višina hiš v nekem gotovem sorazmerju. V tem orientalskem sistemu je višina ulice zelo reducirana, a vsled hišnih vrtilcev izpade skoro vedno ulica predolga, a trg prerazsežen. V tem oziru se je v vseh srbskih mestih mnogo grešilo in v Belgradu tudi, ali lep je pa vendar-le. Ta napaka je v Belgradu v mnogem paralizirana s tem, da ne leži mesto v ravnini, nego da se razvija po pobočjih položnih brd, kar mnogo povečuje efekt perspektive. Ulice, ki vodijo z ene strani z brda proti Savi, a z druge proti Dunavu in ki odpirajo širok pogled na naš Banat in naš Srem imajo često tako sjašno lego, da obstojiš kakor okamenel na njenem začetku. Z eno besedo, Belgrad krije v sebi vse sposobnosti, da se razvije v najsimpatičnejše, najsplendidnejše in najbolj zdravo in higijensko svetovno mesto.

Ako se ima tako lepo domovino, jo je pač lahko ljubiti in tudi lahko za njo umreti.

Realno in od blizu pogledan, napravi Belgrad danes prav mučen utis, ko so stekla naša kola po gladkem lesenem tlaku lepe Terazije, me je zbolelo srce. Strašni učinki avstrijskih granat niso odtisnjeni samo na cestnišče ulice, nego v tem večji meri še na lepih modernih dvonadstropnih palačah. Ulica sama je seveda sedaj že v mnogem popravljena, na metre globoke jame so za silo zasute z zemljo. Prazna, razbita okna še vedno žalostno strme v prijazni, solnčni spomladanski dan. Strašna so čustva, ki jih rode ti prizori! Ali ste bili kdaj v maju na pokopališču in videli mlad odprti grob? Evo, taka čustva se porajajo človeku, ko se ustavlja pred temi žalostnimi razvrtanimi in razdrtimi domovi nekdanje sreče in zadovoljstva.

Kraljevski dvorec je imel še dosti sreče. Zadel sta ga sicer dve granati, ali škoda ni baš velika. Ako človek pomisli, da so Avstrijci s posebnim veseljem in tudi z veliko preciznostjo streljali in rušili vsa belgrajska javna poslopja, se mora čudom čuditi, da je baš dvor tako malo poškodovan. Ali ga je mislil slavni rabelj Potiorek ohraniti za letovišče svojemu kroničnemu gospodarju? — Dvomim, zakaj Belgrad ni v najmanjše ne naliči na Ischl in iz Srbov bi tudi Avstrija ne mogla nikoli napraviti alpskih "todelnov". Srb ljubi svojega kralja, ali to samo tedaj, ako ve, da ljubi kralj njega.

Vozili smo iz ulice v ulico. Ena izgleda žalostnejše od druge. Tu udrti streha, tam razpokane stene, tu luknja v pročelju, tam popolnoma porušena hišica — vse sama praznina in žalost. Peljali smo se prav v posavsko predmestje. Tu smo vozili nekoliko hitreje, ker zgodi se včasih, da so Avstrijci, ki spe na onem bregu Save, včasih prebude in ako opazijo na ulici voz, se radi pošaljijo z njim in spuste "za krajšičas" vanj kako granato manjšega kalibra.

Ulice so porasle s travo, da bi lahko kosil po njih in v njih ni življenja, kakršnega je človek navajen v takih predmestjih, ali razbite hiše vendar-le niso povsem prazne. Sempatje se ti prikaže na oknu kako prav prijazno lice. Prijazno in radovedno. Kdo si, prijatelj, ki se sedaj voziš po teh zapuščenih, s travo poraslih ulicah? Kak radoveden diplomat iz prijateljske države, kak ameriški dobrovtorec, angleški lord, ali pa švicarski raziskovalec avstrijskega vojnega barbarstva. Bog te pozna. Nasmeje se, kakor se dete nasmeje solncu, ki se je spontano pojavilo na nebeški lini po dolgi vrsti dolgih oblačnih dni. Pozdravljam te, o prijazna duša.

Vidite, vse je tako, prijatelj moj, — se zopet razgovori moj dobri spremljevalec, — na življenje šrapnelov, prskanje granat in piskanje svinčenk so se moji Belgrajčani priučili in jih avstrijski zločinci nič ne vznemirjajo, ali kočija v njihovem predmestju jim je postala že kuriozum. Njeno ropotanje po izprani, neurejeni in ozeleneli ulici jim je mogoče bolj neprijetno, kakor poset avstrijskega šrapnela, ker jih spominja na lepe odplule dneve, zlate svobode in mestne udobnosti.

Kar je bilo starih hiš še v Belgradu, je dosledno vse porušeno. Stare hišice so se porušile, tudi, ako jih ni avstrijski top direktno pogodil. Zidane so bile strašno primitivno in zanje je zadostoval silen puh in potres, ki ga napravi granata pri svojem padcu. Pri vseh teh velikih nesrečah in škodah — materialna škoda v Belgradu se ceni na sto milijonov dinarov — ostane človeku vsajena prijetna tolažba, namreč ta, da bo ta umetni potres vplival na regeneracijo Belgrada tako ugodno, kakor je pravi potres leta 1895 na razvoj naše bele Ljubljane. V vsaki nesreči tudi sreča.

Krenili smo zopet v mesto in se prepeljali čez Terazijo. Okrog enajstih je že bilo. Terazija je cvetela življenja. Polkovnik Vukosović se nasmeje in de:

— Evo Vam, taki so naši Belgrajčani! Srbi skozinsko, kako naj vam jih drugače opišem. — Z vsakim položajem se hitro sprijaznijo, v vsakih razmerah so hitro doma. Nikdo vam več ne misli na sovražne granate in šrapnele in danes ni nevarnost manjša, nego je bila o Božiču. Narobe, takrat smo bili sigurni zlatega mira, a sedaj vedno pričakujemo kake demonstracije. Naravno, na Teraziji ni sedaj tako živo, kakor v mirnem času, ali ono, kar se običajno šeta po nji v normalni dobi od teh trideset tisoč prebivalstva, ki je ostalo tu, je vse danes tu. Pomislite, da je imel Belgrad pred vojno čez sto tisoč duš in naravno, da se to strašno pozna, ali razlika je samo v veličini prometa, duša pa je ista ostala. Vse živi danes v Srbiji samo neko provizorično življenje, ali ta provizoričnost nas danes ne moti več mnogo. Provizorium je postal definitivum, način življenja se je preosnoval in mi se lahko bjezmo naprej! A sedaj idimo, da obiščemo danes še gospoda župana!

V Srbiji je danes vse življenje provizorno in tako tudi belgrajski mestni magistrat. Neka mestna šola, ne baš v centru Belgrada je danes "općinska kuća" in tu se je ustavila naša kočija. Gospoda župana, ali kakor ga Srbi zovejo: "predsednika občine", Gjoka Nestorovića, visokega krepkega moža v najlepši moški starosti, s prijaznim, simpatičnim licem, smo srečali na hodniku. Po kratkem formalnem spoznanju naju pelje v svojo delavnico ter po srbski navadi naroči slugi tri kave.

— Zelo mi lo je, gospod polkovnik, da ste mi dovedli gospoda Gustinčiča. Vi veste, kako Srbi ljubimo Slovence in mislite si lahko, kolika je naša radovednost, kako oni mislijo v teh težkih časih o nas. Hajd, da se nekoliko pogovorimo!

Gospod župan naju je "počastil" s fino turško kavo in v par minutah se je že vrtel naš razgovor o naših najvitalnejših vprašanjih, o naših najtežjih problemih. Gospod Gjoka Nestorović ni le veletalenten in širokonožan Srb, nego tudi vrlo iskrena in odkrita duša. Iskrenost in direktnost je sploh jaka črta srbskega značaja in to nam je najboljša garancija za naše bodoče soglasje. Gospod župan ni štedil z najdelikatnijimi pomisleki z ozirom na sestavo in organizacijo naše bodoče države in naših nacionalno-karakternih in socialnih diferenc in tako je ta intimni, brezobzirni in direktni razgovor napravil name najsimpatičniji utis.

— Jaz nisem nikoli dvomil iskrenih in najljubljenejših čustev Slovencev v jugoslovanskem smislu, — pravi gospod Nestorović. — Ne poznam dosti Slovencev, ali one, ki jih poznam, cenim izredno visoko in po njih sodim, da je slovenski narod vrl narod, ki čuti priprosto in iskreno in v tem smo si menda mi najbližji. Ali kaj torej vaše plemstvo?

(Nadaljuje se).

Zvonimir Kosem:

Za vozom.

Do kolen upognjen sem odiral zadnje desno kolo, ki je tičalo ugreznjeno globoko v blatnem jarku. Iz globeli v kateri smo bili obstali, se je grapava pot pričela dvigati, da prekorači majhen klanec.

— No, ali je že? — je vprašal spredaj pri konjih oče in se ozrl. — Ne gre tako hitro.... pa bo kmalu.

Čredi blata stoji sem mukoma vlekel izpod kolesa težko blatno coklo; še nikdar mi ni tako nagalo. A naposled sem vendarle potegnil coklo iz mehkega grezja in jo obesil na voz.

Že je prijel oče za vajeti in hotel pognati, ko naenkrat zapazim, da je bil recelj na vozu že močno odnehal.

— Hej, oče, poreceljati bo treba! — sem zaklical.

Takoj je vrgel oče bič na tla in zataknil vajeti na ročice.

— Glej jo spako, saj res, — se je čudil: — Kdo bi si bil mislil, da bova imela tako hitro delo.

Odpel je razjajočo verigo in recelj je loputni težko kar sem na tla. Zlezel sem na voz in pričel ravnati zrahliane plasti čr-s-a. Nato je oče vtaknil debelejši konec recelja v vozil sprednje verige; upogibal je recelj v krog in ga je naposled toliko upognil, da se je dotikal v loku s tanjšim koncem zadnje ročice; zdaj sem priskočil očetu na pomoč še jaz; oklenil sem se z nogama in z rokama recelja in ga šibil vedno bolj k tlom, da so škrtali členi v sprednji verigi.

— Pa sva bila danes le nagla, oče; srečavala bova voznike. — Mislim, da so zdaj še vsi v dolini.

S hripavim glasom je pognal oče; njegov dolgi bič je gotovo ostro zavijžgal v mravno gozdno tišino. Zopet se je nerodno zazibal visoki s česlom naloženi voz, konja sta krepko potegnila, zaškripala so kolesa. Omahoval sem zadržaj za vozom, hrbet sključen, roke mrtve kakor dve trski ob životu; truden sem bil do smrti, vroč znoj mi jezalival čelo, lica in vrat. Včasih sem se nenadoma spotaknil in treščil na tla, tako da sem se dotaknil z obrazom prašne poti. Za spotikanje namreč ni bilo nobene ceste na svetu bolj pripravne, kakor je bila tista vozniška, ki je držala z vrha Jatne v dolino na Jagnjenico. O tem so govorili vsi vozniki, kolikor jih je bilo doma pod Kumom, o tem sem se najbolj dobro in prepogokrat že prepričal jaz sam.

— Trudoma sem vstajal pokonci, čelo okrvavljeno, kolena od novega padea neprijetno razbolela; kajna pripleljena se je držala zdaj znojnih lie nova plast prahu. Z opotekajočimi se koraki sem hitel, da sem dohajal voz. Na jok mi je šlo, prah na licih je bil že popil par grenkih solz. Očetovi zahtegli klci, osorni živžgi biča, sopeče prhanje konji, trdi udarci podkev ob tla — vse to se je kakor živa, poosebljena nesreča sprehajalo po temnih hodnikih moje žalosti, kateri se je sčasoma pridružila še otroška upornost. In pognal sem se še bolj za vozom, da nisem ostal predaleč zadaj. Za hip so izginile solze z mojih trepalnic — zastrnel sem v očeta, ki je stopal za konjema. Težko je hodil oče, obut je bil v visoke škornje, tako da so segali rjavi, z mastjo namazani obludi do kolen. V levici je držal vajeti, z desnico se je upiral ob voz, da se ni zvrnil, kadar je pot preveč visela. — Z bičem je zamahnil oče po zraku, upognil je hrbet in upognila sta konja glavi in sta krepkeje potegnila. Zrahliane so bile vajeti, uprta v voz je bila očetova desnica. Iskro so se kresale konjema izpod podkev, kakor strune so brnele od komatov do lesenih visaj napete vrvipripenjače; suhe osi so ječale in voz je ropotal po klanecu navkreber....

Trd, kakor iz bronu vlit je bil očetov obraz, njegovo čelo narazano v ostre, mrke gube; toda s tega obraza je dihala ljubezen, kakor je čistše in nesebičnejše ne bi bil našel nikjer drugod. — Gledal sem vanj in nisem mogel razumeti tistih jeklenih od oči do ustov zarezanih potez, ki so kakor ozki žlebovi gubile v veli koži.

Klanec je bilo naposled konec. Pot je jela padati. Oče je ustavil konja in se obrnil:

— Zavri obradva zadnja!

Snel sem z visoke ročice coklo. Polzela mi je iz rok, da sem jo komaj obdržal; levo kolo, ki je

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvaniji.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAYČAR, 299, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEČ, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NAZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nazornik: JOHN TORING, Box 622, Forest City, Pa.
II. nazornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nazornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Dawson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisni naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

imelo nov železni obroč, sem zavrl z zavornico.

Postal sem vrhu klanca in se ozrl podse na dolino. Kako visoka si, Jatna! Komaj smo pričeli voziti, a meni se zdela večnost. In tako dan za dnem.... Da bi že vendar enkrat zvozili to česlo v dolino, da bi že bilo konec te puste vožnje....

In zaključalo mi je v sreni: — Čemu to trpljenje? Zastonj se ubija in trudi oče, zastonj se mučim jaz.

Moral sem hiteti, nič več nisem imel časa stati in razmišljati. Že je sunkoma drvel visoko naloženi voz po strmi poti navzdol, — kolesa so odskakovala od ostrega, debelega kamenja. Vedno bolj je natezal oče vajeti; konja sta dvigala glavi visoko v zrak — rezalo ju je železje v gobcih, tolkli sta ju ob zadnje noge sklepetajoči leseni visaji.

— Vraga, bolj počasi! — je zategel kakor iz daljne daljave donel očetov glas.

Opotekal sem se za vozom navzdol. Zdelo se mi je, da se opoteka tudi drveči voz pred menoj, da se opotekata pred vozom konja in da padata, se drsata sede na zadnjih, kleeče na prednjih nogah, a zopet vstajata in drvita naprej, da se opoteka kraj voza oče in lovi za vajeti, da se vrta v kolobarjih zemlja in da se bo Jatna zdajinzdaj preuklenila in vse pokrila s svojo ogromno težo....

Prestrašen sem včasih za hip obstal. Kakor ob temno brezdnevo brezno se je pogrezal voz. Skozi bodoče goščavje in mrko smrečje zasekana pot se je vila z malo ovinki v ravni črti navzdol po seženju globokih usedlinah in udolbinah, ki so bile bolj podobne strugam kakor pa poti.

Težke misli so legale na mojo dušo. Domislil sem se, kako mi je bil govoril oče, ko sva bila naglala vrhu Jatne česlo na voz:

— Mlad si, moj ljubi, komaj deset let ti je, a že moraš okušati tudi ti, kako trdo je naše življenje; usojeno je tako.... Rojeji smo za trpljenje, od trpljenja utrjeni legamo v grob. — Verjel sem očetu, toda razumel nisem, zakaj vse to, čemu to trpljenje. Kako vse drugače sem si bil naslikal življenje takrat, ko sem bil še popolnoma majhen otrok! V prah je potepalo življenje vse tiste otroške sanje....

— Nekaj vem: podedoval sem trpljenje, ne bom se ga otrešal do smrti.... A razloži naj mi vendar, čemu vse to? — Čemu?

Polile so me solze. Utrujenost, klavrna še nisem bil čutil, mi je tlačila hrbet k tlom. V teku so se mi bili odvihali visoko prek komolcev zavilani rokavi srajce in mi mahodrali okrog podlakti. Zopet sem si zavilal rokave in si poravnal ohlapne do ušes visoke krajeve prav po turško pobitega klobuka.

Hipoma sem se zdrnil; čudno žvenketanje me je predramilo iz mojih žalostnih misli. Hitreje sem planil za vozom.... Žvenketala je cokla, ki je bila skočila izpod odletavajočega kolesa vstran in

opletala zdaj po kamenju na tleh, zdaj zopet po kolesu samem. Voz se je zibal nerodno dalje, drvel je navzdol z isto naglico kakor poprej. Oče je skakal ob strani, vlekel za vajeti in kričal nad konjema, držal krepko za ročice. — Tedaj se mi je oče zasmilil, čutil sem se njegovi vztrajnosti in potrpežljivosti. Njegov glas je vtollo donel: zdelo se mi je, kakor da me kliče kdo globoko iz prepada. Pospešil sem korake, tekkel sem tikoma za vozom, zajokal sem na glas....

— Oče, moj ljubi oče! —

Kakor zarek iz nebes je posijalo tisti hip v moje srce: minila je utrujenost, zopet se postale lahke moje prsi.

— Ali ga vidiš, očeta? Mirno prenaša svoj križ, nič ne vzdihuje, nič se ne upira.... In ti? — Pojdi, polubi še ti svoj križ in nosi ga voljno, nikar nič ne izprašuj! Usojeno je....

Šel sem, nisem hotel zaostati za očetom. Hrupoma je ropotal voz, pred vozom sta omahovala konja, kraj konj se je zibal oče in za vozom sem se opotekal jaz; nič več nisem čutil križa na svojem hrbtu. Naglo je drvelo po strmi poti navzdol, vedno niže in niže, grmelo je kakor po navpični steni v grozotno nenasično žrelo prepada....

Fran Albrecht:

Vizija.

Vstalo je, palo je preko sveta, preko duha nam in preko srca. V svitlo zatijaje naših domov plazi se smrt in trohna grobov. Mrtve oči. V moje blazne vizije stebel do neba iz krvi se vije više in više.

Kolnem se k bogu: Odgovor mi daj!

Če si resničen, povej vsaj: Zakaj?.... Kaj je zdaj krivda in kaj je zdaj greh?....

Bog je krut — njegov molk je zasmeh!

Bijemo, koljemo se in smrt žanje. Steber gromadi se — kri in lobanje —

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-dock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kana.
JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, št. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovencev, št. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri-tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

ČLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZNAVJE!

Vse proteste, incitacije, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA J. S. K. JEDNOTE.

PREMEMBE ČLANOV IN ČLANIC PRI SPODAJ NAVEDENIH DRUŠTVIH.

Sv. Ciril in Metod, št. 1, Ely, Minn.

Prestopilak društvu Sv. Marija Čist. Sp., št. 120, v Ely, Minn.: Franciska Koščak; 82, 1990, 500, 24. E. P.

Sv. Barbare, št. 3, La Salle, Ill.

Prestopil k društvu sv. Andreja, št. 84, Trinidad, Colo.: Frank Sleeve; 87, 16356, 1000, 26.
Zopet sprejeta: Hubert Dular; 73, 3091, 1000, 31. — John Pohar; 75, 13083, 1000, 35. — Anna Dular; 85, 8165, 500, 21.

Sv. Barbare, št. 4, Federal, Pa.

Zopet sprejet: Geo. Podovich; 73, 13618, 1000, 36.

Sv. Cirila in Metoda, št. 9, Calumet, Mich.

Zopet sprejet: John Kocjan; 71, 15886, 1000, 41.
Suspendirani: Kondesh Paul; 76, 810, 1000, 26. — Ozanich Vinko; 69, 3449, 1000, 36. — Vidmar John; 90, 12104, 1000, 19. — Zagor John; 91, 14920, 1000, 21. — Ozanich Reza; 78, 8293, 500, 35. — Kondesh Johana; 83, 8288, 500, 23. — Zagor Ana; 94, 14921, 500, 18. —
Pristopil: Kaučič Jacob; 78, 18188, 1000, 37.

Sv. Stefana, št. 11, Omaha, Nebraska.

Suspendirani: Anton Krašovec; 80, 16244, 1000, 33. — Geo. Čepuran; 80, 2814, 1000, 24. — Jos. Krain; 77, 3742, 1000, 25. — John Žitnik; 83, 10362, 1000, 29.

Sv. Jožefa, št. 12, Pittsburg, Pa.

Prestopili k društvu sv. Antona, št. 108, Youngstown, Ohio: Leopold Leon; 71, 13075, 1000, 39. — Mihael Lorber; 79, 12850, 1000, 31. — eCeliija Lorber; 90, 12970, 500, 20.

Sv. Alojzija, št. 13, Baggaley, Pa.

Pristopila: Radar Klara; 95, 18194, 500, 20.

Sv. Jožefa, št. 14, Crockett, Cal.

Suspendiran: John Galjanich; 85, 14329, 1000, 26.

Sv. Jožefa, št. 17, Aldridge, Mont.

Suspendirani: Andolšek Frank; 85, 5336, 1000, 21. — Pintar Joseph; 87, 7868, 1000, 21. — Andolšek Maria; 90, 8606, 500, 16.

Sv. Alojzija, št. 18, Rock Spring, Wyo.

Pristopil: John Možgan; 87, 18189, 500, 28.
Zopet sprejeti: Bereich Peter; 80, 13523, 1000, 30. — Fisher Geo.; 64, 2659, 1000, 40. — Gionetti Jernej; 71, 10371, 1000, 37. — Oblak Joseph; 76, 13779, 1000, 34. — Bereich Maria; 87, 13608, 500, 22. —
Suspendirani: Hafner Joseph; 75, 10904, 1000, 33. — Ritelj Anton; 94, 17134, 1000, 19. — Hafnar Marija; 80, 11787, 500, 29.

Sv. Jožefa, št. 20, Gilbert, Minn.

Zopet sprejeti: Mohar Anton; 82, 14332, 1000, 29. — Stupnik Joseph; 80, 4517, 1000, 26. — Spitznagel Joseph; 79, 554, 1000, 22. — Mohar Marija; 82, 14300, 500, 27. — Stupnik Reza; 83, 9940, 500, 23. — Spitznagel Marija; 83, 8148, 500, 23.
Suspendiran: Anton Juhant; 69, 12174, 1000, 40.

Sv. Ime Jezus, št. 25, Eveleth, Minn.

Zopet sprejeti: Joseph Klander; 85, 4447, 1000, 21. — Frank

Nemgar; 75, 16496, 1000, 38. — Frances Klander; 85, 11957, 500, 26.

Suspendirani: John Čebula; 90, 13846, 1000, 16. — Karol Fe-rol; 90, 14500, 1000, 21. — Anton Zukovec; 85, 10198, 1000, 23. — Frank Koren; 67, 1702, 1000, 36. — Andrej Spoljarich; 78, 17467, 1000, 36. — Jacob Harsich; 59, 1687, 1000, 43.

Sv. Mihaela, št. 27, Diamondville, Wyo.

Pristopila: Marija Kmet; 95, 18195, 500, 20. E. P.
Zopet sprejeti: John Petrovich; 84, 12589, 1000, 76. — Frank Homan; 81, 15618, 1000, 31. — John Boje; 87, 3491, 1000, 18.

Sv. Jožefa, št. 29, Imperial, Pa.

Zopet sprejeti: Frank Mali; 95, 17360, 1000, 19. — Anton Ma-li; 91, 17442, 1000, 23. — Matija Grohar; 78, 15722, 500, 34.

Sv. Jožefa, št. 30, Chisholm, Minn.

Pristopil: Anton Jerbič; 98, 18190, 1000, 17.

Sv. Alojzija, št. 31, Braddock, Penna.

Suspendirani: John Krashovec; 74, 4623, 1000, 32. — Marija Krasovec; 76, 9124, 500, 30.
Prestopil k društvu sv. Pavla, št. 116, Dumont, Pa.: Colarich John; 61, 1994, 1000, 38.

Sv. Marija zvezda, št. 32, Black Diamond, Wash.

Prestopil k društvu sv. Petra in Pavla, št. 66, Joliet, Ill.: Nikolaj Sebotineich; 71, 16803, 1000, 42.
Zopet sprejeti: John Joseph; 77, 2106, 1000, 25. — Komar Franciška; 80, 9201, 1000, 31. — Frol Joseph; 82, 15989, 1000, 31. —
Suspendiran: Kovačič Valentin; 76, 11648, 500, 33.

Sv. Barbare, št. 33, Treble, Pa.

Zopet sprejeti: Dovjak Joseph; 83, 10696, 1000, 25. — Dovjak Franciška; 86, 14799, 500, 25.

Sv. Alojzija, št. 36, Conemaugh, Pa.

Pristopile: Ivana Strmec; 86, 18191, 500, 29. — Ivana Šega; 82, 18192, 1000, 33.
Umrli član: John Sustersich; 88, 17893, 500, 26. — Umrli dne 28. julija 1915: vzrok smrti: ubit v premoškopu. K Jednoti je pristopil dne 28. decembra 1914.

Sv. Janez Krstnik, št. 37, Cleveland, Ohio.

Zopet sprejeti: Slabič Jos; 70, 14336, 1000, 41. — Dolence Jos; 82, 15496, 1000, 30. — Jevce Cyril; 95, 16416, 1000, 18.
Suspendirani: Mikar Ivan; 77, 3871, 1000, 28. — Fabjančič Martin; 78, 6033, 1000, 28. — Jaklič Jos; 80, 10168, 1000, 28. — Zgonec Anton; 77, 11644, 1000, 32. — Mirtič Andrej; 96, 17052, 1000, 17. — Mlaček Jos; 94, 17855, 500, 20. — Mikar Rotilija; 86, 9393, 500, 21. — Fabjančič Marija; 80, 9372, 500, 26. — Rogelj Roza; 75, 18047, 500, 33.
Pristopil: Frank Narobe; 87, 18170, 500, 28.

Sokol, št. 38, Pueblo, Colo.

Suspendiran: Martin Gersich; 67, 9991, 1000, 41.

Sv. Barbare, št. 39, Roslyn, Wash.

Umrli član: Mihael Vičevich; 64, 7444, 1000, 43. Umrli dne 29. julija 1915: vzrok smrti: ubit v premoškopu. K Jednoti je pristopil dne 25. novembra 1907.
Umrli član: Andro Majetič; 72, 6094, 1000, 34. Umrli dne 29. julija 1915: vzrok smrti: ubit v premoškopu. K Jednoti pristopil dne 27. novembra 1906.

Sv. Marija Pomagaj, št. 42, Pueblo, Colo.

Zopet sprejet: Novak Frank; 86, 17934, 1000, 29.

Sv. Alojzija, št. 43, East Helena, Mont.

Suspendiran: Frances Stimec; 85, 14244, 1000, 25.

Sv. Martina, št. 44, Barberton, Ohio.

Pristopili: Jacob Boh; 89, 18179, 500, 26. — Krebel John; 73, 18180, 500, 42. — Pavlič Tomaž; 79, 18181, 500, 35.
Suspendirani: Jos. Stangar; 77, 6131, 1000, 29. — Frances Stan-gar; 81, 9623, 500, 25.

Sv. Jožefa, št. 45, Indianapolis, Ind.

Zopet sprejet: Martin Deželan; 95, 15514, 500, 17.
Suspendiran: Joseph Gregore; 65, 2730, 1000, 39.

Sv. Jurja, št. 49, Kansas City, Kans.

Pristopil: Volovich Marko; 79, 18182, 500, 36.

Sv. Petra in Pavla, št. 51, Murray, Utah.

Suspendiran: Ivanovich Frank; 77, 18056, 1000, 37. — Rebolj John; 83, 7445, 1000, 24. — Rebolj Jožefa; 85, 9729, 500, 22.

Sv. Jožefa, št. 53, Little Falls, N. Y.

Prestopil k društvu sv. Ivana Krstnika, št. 37, Cleveland, Ohio: Jos Medie; 86, 17761, 500, 28.

Sv. Franciška, št. 54, Hibbing, Minn.

Zopet sprejet: John Baksich; 85, 16554, 1000, 28.

Sv. Roka, št. 55, Uniontown, Pa.

Zopet sprejet: Anton Stefanich; 90, 17897, 500, 25.
Suspendirani: Mihael Polovich; 81, 12625, 1000, 28. — Frank Rode; 82, 12216, 1000, 27.

Sv. Barbare, št. 60, Chisholm, Minn.

Zopet sprejet: Ludvig Lampert; 86, 14507, 1000, 25.

Sv. Florjana, št. 64, So. Range, Mich.

Pristopil: Math. Lisac; 96, 18178, 1000, 19.
Suspendirani: Bukovac Anton; 70, 6916, 500, 37. — Ozanich Mat.; 72, 5486, 1000, 34. — Ozanich Marjeta; 83, 9357, 500, 23.

Sv. Jezusa Prijatelj Malenih, št. 68, Monessen, Pa.

Zopet sprejet: Gajšac Ignac; 94, 14210, 1000, 17.
Suspendirani: Horvatic Tomo; 67, 13110, 1000, 43. — Gezič Ferko; 80, 16935, 1000, 33. — Car Tomo; 81, 14078, 1000, 30. — Zavrtič Miko; 79, 5780, 1000, 27. — Sabljak Juro; 96, 18026, 1000, 19. —

Sv. Petra, št. 69, Thomas, W. Va.

Zopet sprejet: Maček Frank; 68, 12823, 1000, 42.
Prestopil k društvu sv. Alojzija, št. 31, Braddock, Pa.: John Herak; 82, 12465, 1000, 28.

Sv. Barbare, št. 72, Ravensdale, Wash.

Zopet sprejeti: Anton Logar; 72, 2114, 1000, 37. — Margareta Logar; 72, 9203, 500, 37.
Suspendirani: Pavel Kos; 71, 3041, 1000, 36. — Frank Maurich; 78, 6005, 1000, 31. — Antonija Dermovšek; 67, 9197, 500, 38.
Pristopil: Pavel Urban; 84, 18196, 1000, 31.

OPOMBA: Poleg članovega imena navedene številke značijo: Prva leto rojstva, druga certifikatno številko, tretja zavarovano svoto, četrta razred.

GEO. L. BROZICH, gl. taj.

Italijanska komisija v Parizu.

Komisija višjih italijanskih ofi-cirjev je došla v Pariz, da bo študi-rala organizacijo francoskega armadnega avtomobilstva. Komisi-sija si bo ogledala vse francoske avtomobilne tovarne in delavnice za popravila, potem organizacijo transporta živil in čet in sanitet-ne službe.

Dosedanje žrtve svetovne vojne.

Neki nizozemski vojaški stro-kovnjak je izračunal, da je bilo v svetovni vojni dosedaj usmrče-nih z avtomobilom 5 milijonov oseb, 7 milijonov pa je bilo ranjenih.

Kongres bankirjev.

V Seattle, Wash., je dospelo 1000 delegatov 42. letne konven-cije American Bankers Associati-on. Posvetovali se bodo o proble-mih, ki involvirajo prevladujoče stališče Združenih držav v svetovni finančni, ki je nastalo vsled se-danje vojne.

Dva moža utonila.

Boston, Mass., 6. septembra. — Včeraj sta utonila v Neponit River-ju Ernest White in Robert Craie. Vozila sta se v čolnu, ki se je na-enkrat preobrnil. Trupel dosedaj niso našli.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašteni pobirati naro-čnino za "Glas Naroda" in knjige, ka-kor tudi za vse druge v našo strok-spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michae Clrar.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.

Denver, Colo.: Frank Skrabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M.

Rojta, Frank Janesh in John Germ.

Salida, Colo. in okolica: Louis Co.

stello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Safflich.

Clinton, Ind.: Lambert Bolakar.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Woodward, Ia. in okolica: Lukas Podregar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.

Oglesby, Ill.: Math. Hribernik.

Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.

Depue, Ill.: Dan. Badovinac.

La Salle, Ill.: Mat. Komp.

Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Ze.

tel in Frank Bamblich.

Mineral, Kans.: John Stale.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in

Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černe in

Rudolf Požek.

Springfield, Ill.: Matija Barborič.

Frankema, Kans. in okolica: Frank

Kerne.

Mulberry, Kans. in okolica: Marib

Kos.

Calumet, Mich. in okolica: Pave

šalta in M. F. Kobe.

Manistique, Mich. in okolica: B

Kotlan.

So. Range, Mich. in okolica: w. i.

Likovik.

Aurora, Minn.: Josip Pogica.

Chisholm, Minn.: K. Zgonec, Jak

Petrich in Frank Zagor.

Duluth, Minn.: Joseph Sharanon.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gonik.

M. L. Kapech, Jos. J. Peshel in Loui

M. Perušek.

Eveleth, Minn.: Jurij Kotec.

Gilbert, Minn. in okolica: L. Vess

Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.

Kitzville, Minn. in okolica: Jo

Adamich.

Nashauk, Minn.: Geo. Maurin.

Virginia, Minn.: Frank Hrovatic.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.

Aldridge, Mont.: Gregor Zoben.

Great Falls, Mont.: Math. Urlic

3409 N. 5th Ave.

Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.

Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.

Little Falls, N. Y.: Frank Gorkorka.

Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J

Marinčič, Chas. Karlinger in Jakol

Bemik.

Barberton, O. in okolica: Alois Ba

lant.

Bridgeport, O.: Frank Hočevar.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Edward Kalish, tajnik, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

V ruskem ujetništvu, Peter Rutar se je oglašil iz vojnega ujetništva svoji ženi Franciški, ki biva v Polejah, pošta St. Peter na Krasu. Piše, da je sicer ujet, a zdrav pa še vedno. Pozdravlja ženo in vse znanke. — Anton Debevec je sporočil svoji ženi Ani, ki biva v Padežu št. 10 pri Borovnici, da je premeščen v drugi kraj, kjer popravljajo tamošnjo cesto. Piše: Zdrav sem, semkaj mi ni treba nič pisati, ker noben ničesar ne dobi od doma. — Ivan Beja se je oglašil svojem v Seleah, pošta Sava na južni železnici. Piše iz Borovke, ki leži ob sibirski železnici, med drugim tudi tole: Ljuba žena in otroci! Nahajam se v daljni Sibiriji kakor vojni ujetnik. Zdrav sem, samo dolgočas mi je po tebi in otrocih. Na veselo in srečno svidenje po vojni. Z Bogom! — Alojzij Pavša se je zglašil svojem iz Samarkanda. Piše: Prej ko vam nadalje pišem, vse vkup pristočno pozdravljam in naznanjam, da sem v ruskem vojnem ujetništvu. Gre mi še precej dobro, kar znam že nekoliko po ruski govoriti. Z menoj vred se nahajata tukaj tudi Adolf Snideršič in Andrej Blažič. Pozdrav vsem vkup!

Petroleja ni! V celi Ljubljani ni dobili petroleja. V listih je čitati, da se petrolej izvaža v inozemstvo, v Ljubljano pa ga ni dobili. Revenjski sloji so s tem hudo prizadeti. Kilogram sveč velja skoro pet kron, petroleja pa ni dobili.

Dražilci živil. Na trgu v Spodnji Šiški so prodajale 11. avgusta zjutraj nekatere kmetice jajca po 16 vin, mleko po 28 in 32 vin. liter ter po 3 drobne krompirje za 10 vin. Dne 7. avgusta je neka kupovalka mleka opozorila kmetico na tarifo maksimalnih cen, nabitih na občinski hiši. Prodajalka pa se ji odrezala: "Kaj meni mar maksimalna cena! Če ne smem mleka prodajati dražje kot za 12 krajcarjev, pa ga bom mesala z vodo, potem pa bom dobila za liter 18 krajcarjev. Manjka se jih, ki mi bodo kupili mešano mleko!" In res se slišijo med gospodinjami že nekaj dni pritožbe, da je mleko vodeno, da se sesira in ima slab duh.

Pšenična moka. "Slov. Narod" piše: Budimpeštanski magistrat naznanja, da je pričeniš z 11. avtom mogoče kupiti za vsako tedensko krušno nakaznico 30 dekagramov čiste pšenične moke za kuho ali fine moke za peko. Fina moka za kuho velja na debelo 78 kron 100 kilogramov, na drobno pa 88 vinarjev kilogram, moka za kuho 100 kilogramov 60 kron in kilogram 70 vinarjev. Pri nas na Kranjskem pa se prodaja pokvarjena koruzna moka, ki je niti prašiči nocoje, iz znanih zalog po 84 vinarjev kilogram.

Nevihita in toča. Dne 11. avgusta popoldne je v okolici Ljubljane nagloma nastala nevihta in med dežjem je padala toča. Zrna, debela kakor šrapnelske kroglice in tudi debelejša, sta odskakovala čez meter visoko od tlaka. Toča je pobila precej šip v mestu, zunaj mesta je ponekod ležala v razorih kakor sneg. Ponoči je nastala nova nevihta in zopet je bila toča. Koliko škode je napravila na poljih, se še ne da presoditi.

Nesreča. Dne 12. avgusta zjutraj so se splašili na Dunajski cesti v Ljubljani konji neke vozne kolone. Dva konja sta se ponesrečila. En voznik je bil težko, drugi pa lahko ranjen.

Skesan tat. Ukraidenih 100 kron je dobila nazaj posestnica Marija Čuden v Dragomeru, katere ji je odnesel pred dnevi neznan tat. Denar je položil skesani tat na desko na oknu.

Pomiloščanje. Cesar je odpustil 96 kaznjencev in kaznilnicah ostalo kaznen. V Begunjah je bilo pomiloščenih pet žensk.

ŠTAJERSKO.

Ingubleni se zopet našel. Jurij Speglić, trgovski pomočnik iz Ptujске gore, se je po enoletnem molčanju oglašil, da je ruski vo-

joiti ali prodajati žgane pijače. Veletreži in izdelovalci žganja smejo nemoteno izvrševati naročila za podrobno prodajo ali točenje žganja svojih odjemalcev, a ta naročila se smejo izvršiti samo v prostorih, ki niso pristopni podrobnim odjemalcem. Tudi izven določenega prepovedanega časa je vsaka prodaja ali točenje žganih opojnih pijač članom oborožene vojske (vojakom), civilnim osebam, ki so uslužbene v podjetjih, ki jih veže zakon o vojnih datjavah, osebam, ki so podvržene naborni dolžnosti in vojnem ujetnikom prepovedana. Pri vojaških transportih vsake vrste se ne sme dajati moštju tudi nikake druge opojne pijače, in sicer ne piva, vina, sadjeveca itd.

Izjema je le tedaj, ako kak zdravnik izrečno drugače ukrene, ali pa transportni poveljnik da tozadovoljenje. Istotako je prepovedano dajati žgane opojne pijače mladini, stari pod 18 let, pijancem iz navade ali že pijanim osebam, beračem, postopačem, nasilnim ali slaboumnim osebam. Prepovedano je, da bi odjemalec po nepotrebnem dolgo časa ostajal v prodajalnah ali točilnicah. Žgane opojne pijače, v kolikor se po predstojateljskih določilih smejo prodajati, se smejo oddajati le proti gotovemu plačilu, prepovedano torej je, dajati te vrste pijač na up, v zameno za živila ali na račun plače. Pod žgane opojne pijače so v smislu te odredbe zapopadene vse žgane opojne tekočine, ki so namenjene za uživanje, bodisi da se uživajo same ali s kakim dodatkom (špirit, žganje, rozolija, rum likeritd.), bodisi da se žgejo ali se na drug način pripravijo (z uporabo esene ali drugih nadomestil). Vse eno je tudi, na kak način se te opojne žgane pijače prodajajo ali točijo. Vsako postopanje, ki meri na to, se izogniti v predstojateljskih uradnih določilih označenih prepovedi, je prepovedano in se posebno strogo kaznuje. Prestopki te odredbe se kaznujejo z 2 do 200 K denarne kazni, ali pa s 6-urnim do 14dnevni zaporom. S to kaznijo se na vsak način tudi združi kazni, po kateri se dotičniku za gotovi čas ali za vedno odvzame pravica izvrševanja obrti.

Dolgoprstneži na trgu. Iz Maribora. Po večdnevni opazovanju na mariborskem trgu sem prišel do zanimivih zaključkov. Po trgu se posebno po sobotah potepa mnogokrat več takih ljudi, ki skušajo živeti na račun drugih. Postavijo se n. pr. krog kmečkih vozov in smukajo iz voza, kar se da. Medtem, ko se bavi prodajalec ali prodajalka z enim kupecem, pa že sega po pet in še več drugih rok ter smuka živila ali sadje v svojo posodo na tleh in se potem poslovi od voza kar brez zahvale in brez denarja. Drugi znajo zopet drugo umetnost. N. pr.: Neki ženski se je zljubilo po lepih piščancih, ki jih je uboga viničarka tu prinesla na trg. Ženski sta se pogodili za ceno. Kupovalka ponudi prodajalki desetak. Uboga viničarka ga ni mogla izmenjati. Kupovalka pravi: "Eh, bom sama šla menjat." In ni je bilo več nazaj, ne z denarjem in ne s parom piščancev.

Iz poštne službe. Poštni praktikant Pavel Krulj v Zidanem mostu je imenovan za poštnega asistenta.

Nova župnika. Župnijo Rajhenburg je dobil Josip Tratnik, dosedaj kaplan v Rajhenburgu. — Župnijo Koprivnica je dobil Fran Doberšek, kaplan v Žaleu.

KOROŠKO.

Navijanje cen. Deželna vlada poroča: Novejši čas se je prebivalstvu v listih in drugače priporočalo, da naj pri prodaji svojih izdelkov, da se izognejo zasledovanju vsled navijanja cen, sploh ne zahtevajo cene, ampak kupca samo vprašajo, kaj da hoče dati, in kupčije potem ne sklenejo, če ponudena cena ne odgovarja pričakovanju. Tudi takšno zadržanje prodajalca, ki ne da prej blaga, dokler se mu ne ponudi previsoka cena, ki jo hoče, je kaznivo kot prestopke navijanja cen in je bilo tudi že običajno kaznovanih z denarno globo in zaporom mnogo ljudi, ki so se tako obnašali. Pa tudi taki, ki na opisan način navajajo k navijanju cen, se podajajo v nevarnost, da jih začne sodišče zasledovati in strogo kaznovati zlasti tedaj, če svoje nauke širijo po tisku, okrožnicah ali na raznih shodih.

PRIMORSKO.

V ruskem ujetništvu. J. Balentin se je oglašil iz Taškenta v

vroči turkeštanski deželi svojem v Trstu. Piše, da se nahaja zdrav v vojnem ujetništvu v daljni Aziji. — Iz istega mesta se je oglašil tudi Alojzij Debelič, ki poroča, da je zdrav in da sta z njim vred v vojnem ujetništvu tudi Božič in Komar iz Loga. — Ljudi devet Volk, iz tržaške okolice, se je oglašil iz Kazana. Mesto Kazan leži na Volgi v kazanski guberniji in šteje 132.000 prebivalcev, ki so povečini Rusi, je pa precejšnje število tudi Tatarov, Čeremisov, Voljakov in Kalmikov. V Kazanu je velika ladjedelnica in več tvornic za milo in usnje. V kazanski guberniji so prostrani črni gozdi, po katerih je mnogo divjadi, 40 odstotkov vsega njenega površja pa zavzemajo polja. — Fran Zavadlov, doma iz Vojsčice pri Rubiji, piše, da je ujetnik v daljni Aziji, da je zdrav in da se mu dobro godi. Svoje sporočilo je sklenil z besedami: Želim, da bi bili vsi vkup zdravi in da bi se še videli. — Josip Ukma se je oglašil svojem v Branici. Piše: Naznanjam vam, da sem še med živimi. Dne 19. sušca sem bil ujet. Zdrav sem, samo dolgočas mi je. V Samarkandu, dne 26. maja.

Boji ob Soči. Iz glavnega poročevalskega stana za južno bojišče se javlja: Na celi fronti si pripovedujejo sledečo izjavo armadnega zapovednika generala infanterije Svetozarja plem. Boroovića: Vsak mojih vojakov, ki se je bitke pri Gorici udeležil do konca, zasluži hrabrostno svetinjo. Če se bomo po premaganju sovražnika vrnil domov, bo največja slava za vsakega, kdor bo mogel reči, da je služil pri armadi ob Soči.

PREKMURSKO.

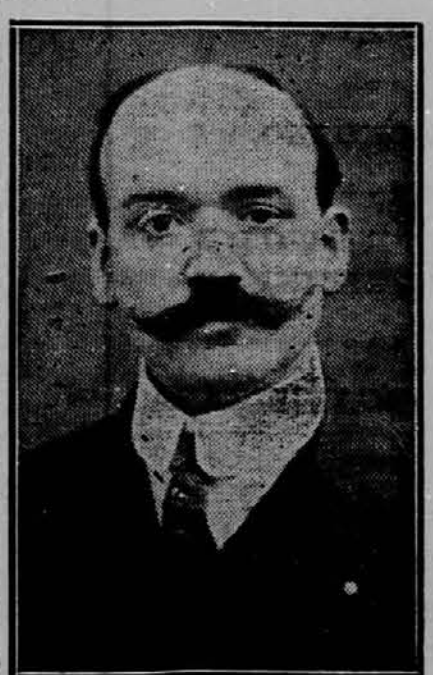
Slovensko-ogrške novice. Umrli je Matjaš Horvat s Trnja, četovodja v domobranskem pešpolku št. 20, ki je bil brat pri lazaristih v Celju. — Dne 8. avgusta so blagoslovili novo katoliško šolo v Veliki Polani. — V Vučagomili je stopil Franc Bedek po nesreči v mlatinik, ki mu je eno nogo čisto združil. — Marko Šuklar iz Lipove je pri Telepoci junaka smrt pretrpel in je tudi tam pokopan.

Kje sta JOŽEF ŽAGAR in ANTON SAMSA? Prvi je doma iz Dolenjega Zemuna pri Hlirski Bistrici, drugi pa iz Topolea, podomače Samsov. Poročati niti imam nekaj važnega, zato prosim za nju naslov. — John Poklar, Box 22, Marquette, Mich. (8-9-9)

Rad bi izvedel za svojega prijatelja JOHNA PRIMOŽIČ, podomače Tonšev iz vasi Spodnje Novake na Primorskem. Prosim onega, ki ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali pa naj se sam javi. — John Marzgon, Box 42, Reliance, Wyo. (8-10-9)

Iščem svojega strica FRANKA BREGAR. Doma je v Lešah pri Litiji na Kranjskem. Pred par leti se je nahajal v Jenny Lind, Ark., sedaj pa je nekje v državi Illinois. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali pa naj se sam javi. — Alois Hribar, Box 166, Somerset, Col.

NAZNANILO. Cenjenim naročnikom v Penzylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. EVONKO JAKNER, ki je pooblaščen pobirati naročnike in izdajati tozadavna potrdila.

Sedaj se mudi v Pittsburghu, Pa., in okolici. Upravištvu "Glas Naroda". ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Iščem JOHANO MEŽNAR. Doma je iz vasi Podbeže. Midva sva skupaj potovala na parniku "Martha Washington" v Združene države. Povedati ji imam nekaj važnega, zato jo prosim, da mi pošlje svoj naslov. — Anton Frank, Box 803, Glassport, Pa. (8-9-9)

Kje se nahaja MARY JAKŠE-TIČ? Prosim cenjene rojake, če kdo ve za nje naslov, da mi ga naznani, ali naj se pa sama javi. — John Frank, 5420 Dresden Alley, Pittsburgh, Pa. (8-9-9)

LEPA PRILIKA.

Katerega veseli restavrant na zelo dobrem prostoru na prvi cesti, naj se oglašajo za podrobnosti. Radi boleznim sem primoran prodati.

Frank Malli, 1235 First St., La Salle, Ill. (4-8-9)

NAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio, in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMŠE, ki je pooblaščen pobirati naročnike za list Glas Naroda. S spoštovanjem Upravištvu Glas Naroda.

ZA VSEBINO OGLASOV NI ODGOVORNO NE UPRAVNIŠTVO NE UREDNIŠTVO.

13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelanem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravilo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL, 1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelje in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

PHELPS VILAS CO.

Kupite farmo blizu industrijskega mesta v krasnem kraju, ki je obkoljen od glasovitih jezer okraja Vilas, Wisconsin, "kjer se farme in tvornice snidejo".

Na tisoče akrov krasne poljedelske zemlje se nudi na prodaj, na mesečne ali letno lahko odplačevanje in to brez vsakih obresti in sicer ljudem, ki si želijo postaviti svoje "domove" v Phelps v Hrvaško-Slovenski poljedelski koloniji, "Slavia", kjer morejo v njih prostem času delati na žagi, v kemični tovarni, livarni za železo ali v tamošnjih šumah.

PRIDITE SEDAJ V PHELPS, IŠČE SF LJUDI.

Tvornice so pričele obratovati, išče se ljudi. Sedaj je čas, da si zagotovite kos zemlje. Sedaj imate še tri mesece časa, da pripravite zemljo za spomladansko setev.

Prihranite si visoko stanarino, drva in vodo, katero plačate. V okolici Phelps je v izobilju dobrih rib in divjadi. Drva na farmi imate zastoj. Tu nimate velikih stroškov za življenje kot v mestih. Kar plačate danes za stanovanje, drva in vodo, s tem lahko kupiš farmo.

VREDNOST ZEMLJE SE VEČA Z VSAKIM DNEM.

Zakaj bi ne kupil farme v kraju, ki se tako hitro razvija? Cena zemlje raste. Naložitev denarja v zemlji je sedaj varnejša kot pa v bankah. V bodočem letu bo poskocila cena zemlje in v par letih bodo cene dvojne. Pamen človek kupi zemljo, katero dobi poceni in koje vrednost hitro raste.

Pišite po ilustrovani poljedelski list.

Graditelj doma, in za vse podrobnosti, o lahko plačljivih naših obrokah, s katerimi so se okoristili številni naši naseljenci. Zakaj bi se tudi ti ne? ko se ti nudi prilika, da postaneš svoj lasten, napreden in neodvisen gospodar?

Piši na dolenji naslov za vse posameznosti.

CHARLES RACKI, Colony Director **PHELPS VILAS CO.** WISCONSIN, Box B.

Zdravje moč in krepost.

ZASTONJ Zdravniška knjižica Kažipot k zdravju.

Ta knjižica pove enostavno, kako se nekatere bolezni, kakor je sifilis ali zastrupljenje krvi, mozolji, kožne bolezni, stare rane, kapavica, živčna slabost, moška onemoglost, semeno tok, mehurne in ledvične težkoče, nalezljive in druge moške ter ženske bolezni na spolno-urinarnih organih, vspešno zdravijo privatno doma in z majhnimi stroški.

Pove tudi o našem vspešnem zdravljenju drugih bolezni, kakor so nerednosti želodca in jeter, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in slične težkoče.

ALI TRPITE

na katerem izmed sledečih simptomov: bolečine v križu, bolečine v zgibih, glavobol, izguba apetita, kisloba v želodcu, povračanje hrane, bljuvanje, žolčna rigavost, nečist jezik, smrdeča sapa, izguba spanja, slabe sanje, slabost in nagla razburjenost, nervoznost in razdraženost, onemoglost ob jutri, črni kolobarji pod očmi, sramežljivost in izogibanje družbe, nemarnost, bujazen in srčna tuga? — Ti simptomi so znamenja, da vaš telesni sistem ni v redu in da potrebujete zdravniških nasvetov in pomoči.

Naša brezplačna knjižica vam pove dejstva glede teh simptomov in teškoč; pove vam tudi o našem zdravljenju, ki pomaga moškim do zdravja, moči in svežosti, da so zopet močnejši. Zaloge znanosti je in vsebuje nasvete in podatke, katere bi moral znati vsak moški in vsaka ženska, posebno pa tisti, ki se namravljajo ženiti. Iz nje lahko spoznate vzroke svojega trpljenja in kako bi se vaše teškoče obvladale. Čitajte to knjižico, kažipot k zdravju, in okoristite se z njo.

Pošljite ta kupon še danes.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., 5 1000, 208 N. 5th Ave., Chicago, Ill.

Cenjeni doktorji: — Pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštne prosto.

Ime

Stev. in ulica ali Box No.

Mesto

Država

Manon Lescaut in Chevalier Desgrieux.

Spisal: ABBE PREVOST.

Za Glas Naroda prevel: G. P.

24

(Nadaljevanje)

Na podlagi vsega tega sem sklenil, da pišem očetu ter da ga prosim, naj pride osebno v Pariz. Kot že omenjeno, sem se manj sramoval biti zaprt v Chatelet kot pa v Saint Lazare. Poleg tega pa so številne izkušnje ter tudi moja večja zrelost zmanjšale bojzljivost, dasiravno sem si ohranil visoko spoštovanje pred očetovo avtoriteto. Nikakih težkoč nisem imel pri odpošiljanju pisma, vendar pa bi si bil lahko prihranil trud, če bi vedel, da bo moj oče že prihodnji dan dospel v Pariz.

On je namreč sprejel moje, pred osmimi dnevi pisano pismo ter ga prečital z velikim veseljem. Dasiravno so ga moje ideje o izprobnitvi napolnile z veseljem, je bil vendarle prepričan, da ne sme preveč zaupati tem mojim obljubam. Vsled tega je sklenil, da se na lastne oči prepriča ter uredi svoje vedenje po istinitosti mojega kesa.

Njegov prvi obisk v Parizu je veljal Tiberge-u. Prosil sem namreč očeta, naj pošlje svoj odgovor na njegov naslov. Od njega ni mogel izvedeti niti mojega naslova, niti mojega sedanjega bivališča. Slišal je le o glavnih okoliščinah mojega bega iz Saint Lazare. Tiberge se je zelo pohvalno izrazil o svojem zadnjem sestanku z menoj ter je dostavil, da sem se po njegovih mislih popolnoma ločil od Manon. Čudil se je le temu, da ni zadnjih osem dni ničesar slišal o meni.

Moj oče se ni pustil premotiti ter se uganil, da se godi nekaj, kar je ušlo pozornosti Tiberge-a. Tako pazno je sledil moji sledi, da je drugi dan svoje navzočnosti v Parizu izvedel, da se nahajam v Chatelet.

Predno sem sprejel njegov popolnoma nepričakovan obisk, sem sprejel onega policijskega predstavnika. Z drugimi besedami: zaslišalo se me je. Sicer mi je očital, a ne z grdimi in neprimernimi besedami, temveč je grajal moje vedenje na povsem prijazen način. Rekel je, da sem storil nepredvideno napravo si gospoda B. M. svojim sovražnikom. Jasno pa da je, da je podlaga mojih prestopkov bolj lahkomišljenost kot pa zli namen. Da pa stojim že drugič pred sodiščem ter da bi po svoji učni dobi v Saint Lazare lahko pridobil malo več razsodnosti in pameti.

Začuden vsprico tako milega tona, sem mu spoštljivo, a odkrito pojasnil svoj položaj. Imel sem celo toliko poguma, da sem ga prosil za Manon ter obenem hvalil njeno nežnost in krotki značaj.

Odgovoril mi je s smehom, da je še ni videl, da pa se mu jo je opisalo kot zelo nevarno osebo.

To je vzbudilo moje ogorčenje in uporabil sem vso silo, da jo opravičim in končno sem se pričel solziti.

— Ljubezen, ljubezen! — je vskliknil izkušeni uradnik, ko je odhajal. — Ali se ne boš nikdar naučila iti roko v roki s pametjo!

Še sem premišljeval o svojem pogovoru s policijskim predstnikom, ko so se zopet odprla vrata. Vstopil je moj oče. Dasiravno sem moral biti pripraven stopiti predenj, ker sem ga v par dnevih pričakoval, sem bil vendar globoko pretresen, tako, da sem si želel, da bi se odprla zemlja ter me požrla.

Obšel sem ga z znamenji največjega razburjenja. On pa je sedel in dolgo časa je preteklo, da ni nihče izmed naju odprl ust.

Ker sem sedel s povešenimi očmi, je končno pričel: — Sed! — Tvoje sleparije in neumnosti so pripomogle, da sem izvedel za tvoje bivališče. Tudi tvoja zasluga je, da se govori toliko o tebi.

Tvoj sloves se vsaki dan bolj širi! Upam, da se bo končala ta tvoja sijajna karijera na sramotnem kolen, da jo bo mogel občudovati celi svet!

Ostal sem nem in tih in on je nadaljeval:

— Kaka nesreča za očeta, ki je tako ljubil svojega sina ter mu bil na uslugo v vsakem oziru, da napravi iz njega poštenega človeka, da ga najde končno v ulogi sleparja, ki onečašča njegovo ime! Za omanjane premoženjske razmere je najti tolažbo, — čas lahko vse zopet popravi! Kako sredstvo pa je mogoče najti proti zlu, ki raste z vsakim dnem?

Ti molčiš, nesrečnež! — je dostavil. — Le poglejte to hinavsko ponižnost in skromnost! Človek bi ga skoro smatral za največjega poštenjaka!

Dasiravno sem moral priznati, da deloma zaslužim ta očitanja, sem bil vendar prepričan, da je gual oče stvar predaleč in da je čas, da posredujem.

— Rekel sem vam že, — sem pričel, — da ni ponižnost, v kateri stojim pred vami, le krinka. Naravni občutek je dobro vzgojenega sina, ki čeni svojega očeta nad vse, posebno pa žaljenega očeta. Nočem se smatrati za najbolj čednostnega človeka ter priznavam, da zaslužim vaše očitanje. Rotim pa vas, da imate malo več obzira do mene ter da ne nastopite proti meni kot proti najbolj zaničevanemu vrednemu človeku. Takih izrazov menda nisem zaslužil. Vi veste, da je bila ljubezen, ki je povzročila vse moje napake. Ta nesrečna, strašna stvar! Ali vam je popolnoma neznana njena vse obvladajoča sila? Ali ni vaša kri, vrecle moje, nikdar vsplamtela v istem ognju? Ljubezen me dela preveč nežnega, preveč strastnega, preveč popustljivega proti kapricam in željam oboževane ljubice. To je moje hudodelstvo. Ali vidite v tem nekaj, kar bi onečastilo moje in vaše ime?

— O, oče, — sem dostavil z nežnim glasom, — imejte vendar nekoliko usmiljenja s sinom, ki je vedno občutil do vas največje ljubezen, ki ni vrgel od sebe časti in dolžnosti katerega pa je treba tisočkrat bolj pomilovati kot si sploh morete misliti.

Pri zadnjih besedah mi je steklo po licih par solz. Sreč očeta je mojstroski stvor narave, ki je opremljeno z najlepšimi in najbolj vzvišenimi čednostmi. Oče, ki je bil mož duha in vzgoje, je bil vsled mojega opravičevanja tako ginjen, da ni mogel skriti svojih čustev.

— Pojdi, o ubogi sin, pojdi, — je rekel, — na moje sree, — kajti v resnici se mi smiliš.

Objel sem ga ter čutil na pritisku njegove roke, kaj se je vršilo v njegovi notranjosti. Končno pa me je vendar vprašal:

— Kaj pa vendar morem storiti, da te odvedem od tukaj? — Pojasnil mi je svoje razmere brez vsakega pomisleka.

Ker ni bilo — natančno premoteno — v mojih dejanjih ničesar, kar bi mi vzelo čast in ker so v mojih dneh mladi kavalirji povsem prosto držali metrese in pomagali pri igri sreči, sem očetu povsem odkrito pojasnil posamezne dogodke v mojem življenju. Vsak prestopok sem znal olepšati s kakim slavnim vzgledom in skušal stem olajšati teže pregrehe.

— Živel sem z ljubico, — sem mu rekel, — ne da bi bil zvezan z njo v zakonu, ... in vojvoda ... ima dve metresi in to pred očmi elega Pariza. Gospod pl ... ima eno ter je tej bolj zvest kot je bil kedaj svoji prvi ženi. Dve tretini visoke gospode v Franciji se celo javno ponaša s svojimi metresami. Sleparil sem v igri in grof ta in ta in vojvoda ta in oni nimata sploh nobenega drugega vira dohodkov. Knez ... pa je celo glavar družbe, ki se pre-

življa s sleparenjem pri igri. Kar se pa tiče mojih napadov na denarnico starega in mladega B. M., je bilo igrača dokazati mojemu očetu, da mi tudi v tem slučaju ni manjkalo vzgledov, — da pa sem bil dosti pošten, da sem sam obsojal te svoje prestopke.

Na podlagi vsega tega sem prosil očeta, naj mi odpusti radi dveh strasti, ki so me takrat obvladale: radi ljubezni in maščevanja.

Rekel mi je nato, naj mu navedem sredstva, vsled katerih bi v najkrajšem času prišel na prosto, ne da bi izpostavil njega samega. Nato sem mu povedal, da je bil policijski predstnik nad vse prijazen z menoj. Edine težkoče, katere bi se eventualno stavile na pot, bi prihajale od obeh B. M. in raditega bi bilo dobro, da bi jih oče obiskal.

Obljubil mi je, da bo storil to. Nisem si upal prositi tudi za Manon. To pa ne raditega, ker mi je manjkalo poguma, temveč ker sem bil v skrbeh, da bi ga s takim predlogom razjaril ter ga zavedel do kakega nepremišljenega koraka. Še danes ne vem, če je bila ta skrb, ki je povzročila moje najhujše boli stem, da me je odvrgla informirati se glede očetovega naziranja ter vzbuditi v njem boljše naziranje glede moje nesrečne ljubice. Mogoče je, da bi ga bil tudi v tem oziru vblazil ter ga vsaj pripravil na utis, katerega bi bil dobil pri starem B. M. Moja prirojena nesreča pa bi morda tudi v tem slučaju preprečila vse moje napore.

Od mene se je podal moj oče k staremu B. M., pri katerem je našel njegovega sina, zopet oproščenega iz rok telesnega gardista. Posameznosti tega sestanka nisem nikdar izvedel, vendar pa je lahko sklepati na vse iz strašnih posledic, ki so nastale.

(Nadaljuje se).

Kaj pravijo pisatelji, učenci in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkotako: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovitski: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral. Starejši pisatelj Peter Kosceger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sembral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjižarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so ji spisal ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne čez slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli širjo krizmsvet in učili vse narode....

Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebnih knjig opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročite je pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

NAJBOLJŠA SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platnu vezani \$1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobe isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSakovrstne TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDruženih Državah. — NAROČITE SE NANJ!

NAKLANILO.

Cenjenim naročnikom v Utah, Colorado in New Mexico sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik.

Mr. OTO PEZDOR,

ki je pooblaščen pobirati naročilo in izdajati tozadevna potrdila. Upravišтво "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki se bili olesparjeni, otopni ali s katerimi se je slabo rav nalo.

Brasplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili olesparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljevalcev, kazipotev in posetnikov gostila.

Daje se informacije v narurali slovjakih jezicah: kako postati državljani, kjer se oglašati na državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT (State Department of Labor) BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 88 East 29th St., odprt vsaki dan od 8. ure jutraj do 5. popoldneja in v sredo sveder od 8. do 12. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj uspešno mazilo za klenke in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zraslejo v 6 tednih krasni gosti in dolgi lasi, kakor tudi moški krasne brke in brado in ne bodo odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostbol ali trzanje v rokah, nožah in križu v 8 dneh popolnoma odstavim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradavice, ozeblina in par dneš popolnoma odstavim. Kdor bi zmoja zdraviti brez uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Plište takoj po oemik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WANDIC,

1007 E. 94th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov: na 20th straneh in vsaka stran je 104 pri 184 palca velika. Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev. Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjema damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov (IZREŽITE TA KUPON)

TA POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno s devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kaki naši HASSAN PREMIJSKI POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO., Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y. (Ta ponudba ugane 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav. Velikost je 21 pri 28 palcih. Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d. V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50. Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50. Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepiral, da dospejo denarne pošiljatve tudi sada zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$15.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.